

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzletében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 K. — Fél évre 10 K. — Negyed évre 5 K

Tanítóknak, aljegyzőknek, Irtóknak, földműveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 16 kor. féltre 8 kor
negyedévre 4 kor.

Megjelenik hetenként.

A mezőgazdák időleges fölmentése.

Nemcsak a hadvezérek, de a társadalom minden kaszija előtt nagyon jól tudott dolog immár, hogy a hadviselés legfontosabb tényezője a mezőgazda.

Ha nincs, aki a földet megműveli, beveti és learatja, aki állatokat nevel, ki szoval a lélfentartó kellekeket termeli: akkor nincs, nem lehet hadakozó hadsereg; nem élhet ember, megszűnik minden lét.

Békés időkben alig volt parasztgazda, ki a nehéz földműveléssel járó munkától eltörődött 50 év körüli korban át ne adta volna gazdaságát a fiataloknak, s maga a jól kiérdemelt konvencióból, s így immár nyugugalomban élt.

A mai nagy időkben a szükség okozta kényszer azonban visszavonta az emigrációt, s ifjú erélyes és munkakedvvel fogja a 60—70 éves aggasztán is az ekesszart, valamint az asszonyokkal versenyt dolgozik a 10—12 éves parasztyerek is.

Nem marad féltlenül munkakész. És mégis vannak teendők, melyek sem az aggasztán, sem az asszony, még kevésbé a gyermek egymaga el nem végezhet, ahol a testi és szellemi képességek javaként elő földművelőgazda gondos keze nélkülözhetetlen. De szükség van annak főként korszerű élet és szakismereteire, sok jó és hasznos tapasztalatra, józan, előre látó, erélyes, irányító intézkedéseire. Ennek közbenjötté nélkül a földművelés és ezzel kapcsolatos allattenyésztés egyedül csupán öregek, asszonyok és gyermekekkel: a legtöbb esetben nem volna elvégezhető.

Mindzeket jól tudja a hadvezetőség, s éppen azért a kormányzat úján fölmentési is biztosít a mezőgazdáknak. A fölmentések kétfélek: bizonytalan időre és meghatározott időre szólók, vagyis időlegesek.

Nos, tehát éppen ezen időleges fölmentések-nél van a baj. Mert a mezőgazdaság üzeme egy pillanatra sem mellőzheti a gazda jelenlétét. Különösen most nem és ott, ahol a gazdán kívül más férfimunkaerő tényleg egyáltalán nincsen a családban és gazdaságban. Azon esetekben tehát, ahol igazolva van az, hogy a fölmentendő gazda az egyetlen férfi a családban: az időleges fölmentésnek értelme nincsen.

Igaz ugyan, hogy ezen meghatározott időre szóló fölmentéseket újabb javaslat alapján meg meghosszabbítja a honvéd vagy hadügyminiszter; de ezzel csak minden forumoknak különben elkerülhető és így felesleges munkát okozunk. Aztán meg ily esetekben a leggyakrabban annak van kitéve a fölmentés meghosszabbításra szóló, hogy ügyének elintézése megkészik: eközben be kell vonni a sőt a harctérre mennie. Ebből aztán az következik, hogy egyébként biztosított joga teljesen illuzoriussá válik.

A gazdaság fej nélkül marad, amiből aztán nemcsak a családra, de a köz- és hadviselési érdekekre is súlyos károsodás háramlik.

Az időleges fölmentések ezen anomáliáira ugylátszik rájöttek az illetékes miniszteriumok is, mert újabb már a járási főszolgabírákat is felhatalmazták, hogy a meghatározott időre szóló fölmentéseket bizonyos idő tartamára saját hatáskörükben meghosszabbíthassák.

Ez az eljárás azonban ismét csak indokolatlan és felesleges munkát okoz a községi előjáróságoknak, főszolgabíráknak, városi tanácsoknak és a nyilvántartó katonai és honvéd kiegészítő parancsnokságoknak is.

A meghatározott időre való fölmentés a mezőgazdával szemben mint egyáltalán be nem vált: megszüntetendő volna; e helyett kizárólag csak bizonytalan időre volna megadandó.

Sok, nagyon sok jog és igazságtalanságnak vétetnék eleje ezáltal; de igen nagy munkamegtakarítást is jelentene minden illetékes forum számára.

Mert felléve, de meg nem engedve, hogy bekövetkezhet egy olyan végzettség, mely még a mezőgazdákat sem nélkülözhetné többé a harctéren: akkor is egy egyszerű kormányrendelet minden kívánt pillanatban csatasorba állíthatná a bizonytalan időre fölmentett összes mezőgazdákat az országban.

Még a jó módszernek sem árt, ha helyét mégjobbal pótoljuk.

Lachowicz Lajos
községi jegyző.

A mezőgazdasági érdekekből meghatározott időre engedélyezett fölmentésekről szóló cikket, melyet Körtés község érdemes jegyzője nagy gazdasági érzékkel és gyakorlati hivatottsággal megírt, közérdekből és teljes készséggel leadtuk. Lapunk hivatásához és feladatához képest azonban nem a cikkben foglalt állásponttal szemben, hanem annak kiegészítéseképp, a következőkre kell lapunk olvasóközönségének és a fölmentési ügyek elintézésével megbízott közigazgatási hatóságok figyelmét felhívni:

A háboru harmadik évében a gazdasági fronton folyó küzdelem nem kisebb jelentőségű annál a küzdelemnél, mely fegyverrel a harctéren folyik.

A mezőgazdasági üzemerőnek zavartalan fentartása és a mezőgazdasági termelésnek minél eredményesebbé tétele, valamint a közlélmzés biztosítása elsőrendű állami feladat, az ország létérékéért és jövőjéért folyó háboru sikeres vitelének és győzelmes befejezésének elengedhetetlen feltétele.

Ennek a szem elől nem téveszthető

Chotek Rezső gróf.

Gróf Chotek Rezsőnek titkos tanácsossá történt kinevezésének király ténye vármegyei közéletünkben annyira nagyjelentőségű és mindenfelé olyannyira osztatlan örömet és lelkesedést vált ki az emberekből, hogy a »Bácsmegeye«-nek e kiváló férfi közéleti tevékenységéről és egyéniségéről vezető helyen írt jellemzését egynéhány személyes vonatkozású adattal ki kell egészítenem:

Chotkovi és vognini Chotek Rezső gróf született Alsókorompán 1870. április 17-én mint néhai Rezső gróf, cs. és kir. kamarás, főrendiházi tag és Khevenhüller-Metsch Mária grófnő csillagkereszt és palotahölgy fia. A gimnáziumot Nagyszombatban végezte, azután jogot hallgatott, majd pedig gazdasági tanulmányoknak szentelte magát, miközben nagyobb utazásokat tett külföldön. 1895-ben nőül vette a korán elhunyt honvédelmi miniszter, Ráday Gedeon gróf titkos tanácsos s cs. és kir. kamarás és hitvese Pergen Philippina grófnő palotahölgy leányát, Irma grófnőt, ki most csillagkereszt és palotahölgy, a Magyar Vöröskereszt Egylet I. alelnöknője, az I. oszt. hadiékítményes vöröskereszt díszjelvénynek, a porosz k. I. és II. oszt. vöröskereszt rendjének és a pápai rendjének: »Pro Ecclesia és Pontifice« tulajdonosa. Chotek Rezső gróf 1895-ben kapta a cs. és kir. kamarási méltóságot, azonkívül a máltai lovagrend tisztb. lovagja is lett.

1896-ban a főrendiház örökös tagjai sorába vétetett fel, 1903. óta pedig a Horvát Országgyűlésnek is, mint virilista, tagja. 1907-ben a pápa a »Piusrend« parancsnokává nevezte ki. A főrendiház közigazgatási és közlekedésügyi bizottságának, ugymint Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának és állandó választmányának tagja, továbbá 44 különböző közigazgatási, tudományos és jótékonyági egyesületnek diszelnöke, illetve tagja.

Atyja halála után vette át Bács, Pozsony és Szerém vármegyékben fekvő terjedelmes birtokainak kezelését. Eltekintve attól, hogy birtokait óriási anyagi befektetések árán e rövid idő alatt a legmodernebb mintagazdaságokká fejlesztette, ténykedése és minden cselekedete a legszélesebb körű nemes jószívűség, vallásos áldozatkészség és jótékonyág terén érvényesült, amely elismerésméltó erényt mindenkor a legnagyobb csendben, a zajos ünnepeket szerényen kerülve gyakorolta.

Az általa fenntartott és bőkezűen el látott emberbaráti intézmények a következők: 1. »Marianum« kórház Ófuton, egy uradalmi kórházorvos és 4 apáca vezetése alatt, 12 betegágygal, amelyben vallás és felekezeti különbség nélkül díjtalan kezelésben részesülnek az ófuti, ujfutaki és többi környékbeli községekből származó súlyosabb betegek. 2. »Rudolfinum« árvaház Ujfuton, 5 apáca vezetése alatt, melyben 6 fiu és 6 leány árva részesül oktatásban és teljes ellátásban 12 éves korig. 3. Az ujfutaki,

alsókorompai, cserevicsi és nestini kegyuraság alá tartozó római katolikus plébániák. 4. 3 római katolikus elemi népiskola. Ot-tómajor, Alpár és Ujmajor gazdaságokban a cselédgyermek iskoláztatására. 5. Ófuta, Ujfutak, Cserevics és Alsókorompa községekben egy-egy ovoda.

1904-ben építettett Ottomajorban 50000 korona költséggel egy római katolikus új templomot, kizárólag a más római katolikus plébániáktól távol fekvő birtokain alkalmazottak vallási igényeinek kielégítésére. Ezen templom mellé plébániahivatalt is szervezett.

1907—1908. években építettette Ujfuton 450000 korona költséggel a gót stílusú, két tornyu római katolikus templomot, mert a régi a hívek befogadására már kicsinynek bizonyult.

1911—1912. években építettett Bánostoron, Szerém megyében egy új római katolikus templomot, több mint 80000 korona költséggel s az utóbbi években teljesen restauráltatta a cserevicsi, nestini, alsókorompai és felsókorompai róm. kath. templomokat nagy költséggel.

Ezen vallásos áldozatkészségnek hozott igen nagy anyagi áldozatokon felül állandó gondoskodása tárgyát képezte alkalmazottai anyagi jólétének biztosítása. A munkakép-tele né vált alkalmazottak évi 110000 korona nyugdíjban részesülnek. A cselédek és azok özvegyei megállapított nyugdíjrandóságban, a több gyermekkel megáldott csa-

nagy igazságnak a tudatában a hadvezetőség a legnagyobb harcok idejében is a hiányzó mezőgazdasági munkaerő lehető pótlásaképp a nélkülözhetetlen legénységet a különböző gazdasági munkák elvégzésére szabadságolta és munkásosztályokban kivényeltette. Hogy az 1916 évi aratási munkák idejében elvégeztettek, azt elsősorban a hadvezetőség és a gazdasági munkabizottságok bölcs intézkedéseinek köszönhetjük.

Természetesen ezekkel az intézkedésekkel egymagukban véve nem lehetett volna a mezőgazdasági munkák elvégzését biztosítani.

A szabadságolt katonák mellett a felmentettek fokozott és szorgos munkájára is szükség volt. Ha a mezőgazdákat a háboru első évétől fel nem mentik, mezőgazdaságunk válságba került volna.

Kifogásokról, nézeteltérésekről, kritikákról, panaszokról, igazságtalanságokról és visszaélésekről már igen sokat hallottunk, de arról, hogy a hivatászerű mezőgazdák felmentése általában nem volna indokolt, figyelembe vehető komoly érvet vagy álláspontot nem hallottunk.

A felmentések ügyében — mint minden nagy országos ügyben — különösen kezdetben — hiányoztak a helyes és lehető közmegegyezést keltő felmentési eljárás meghosszabbításához szükséges tapasztalatok.

Ennek a körülménynek tudható be, hogy a felmentések körül több oly intézkedés tétetett, mely módosítást, kiegészítést vagy ellenkező intézkedést igényelt.

A felmentés tartama is többször vita tárgya volt.

A mezőgazdasági érdekű felmentések meghatározott vagy bizonytalan időre engedélyeztetnek.

A meghatározott időre szóló felmentés — valódi értelmében — annyi ideig engedélyeztetik, amennyi ideig az illető egyénre szükség van, hogy azt a munkát elvégezhesse, melynek elvégzésére felmentetett.

Bizonytalan időre azok mentendők fel, — a bizonytalan időre szóló felmentés valódi értelmében — akik teljesen nélkülözhetetlenek vagyis akikre szakadatlanul szükség van, mert a mezőgazdasági üzemerő zavartalan fenntartása lehetetlen volna.

ládok gyermeknevelési pótlékban részesítetnek.

A birtokok közelében fekvő községek szegényei termékekben kiszolgáltatott segély alakjában évi 20000—25000 korona kegyadományt élveznek.

A háboru kitörése óta a grófi kastélyban sebesült tisztek befogadására 10 ágy áll rendelkezésre, a Marianum uradalmi kórházban pedig 40 sebesült vagy beteg harcos részesül a leggondosabb ápolásban és ellátásban uradalmi költségen.

1915 év óta a Rudolfinum árvaházban 6 hadiárva nyer teljesen díjtalanul elhelyezést és teljes ellátást.

1916. január hó 1-től kezdődőleg a harctéren elesett állandó uradalmi alkalmazottak árvái mindenikének betöltött 14 éves életkoráig segélyképpen évi 100 korona fizettetik ki az illetékes uradalmi pénztárak által. Ezen segélyben már eddig is több mint 60 hadiárva részesül.

És míg a jótékony és hazafias áldozatkészség oltárán e módon évenként százezreket áldoz, ő maga a legszerényebben és visszavonultan él, magára alig költ, gyakran sok mindent meg is von magától, csak hogy másokkal tehessen jót.

„Isten dicsőségére és a nép üdvére” az a magaslatos jelszó, mely minden tettében vezérli.

Chotek Rezső gróf családja a monarchia legrégebbi eredetű családjainak egyike, amennyiben már 858 évben mint egy vár

Ennélfogva nem oszthatjuk azt a nézetet, hogy minden mezőgazdát bizonytalan időre kellene felmenteni. Hanem a meghatározott időre szóló felmentést annyi időre kellene engedélyezni, amennyi időre a mezőgazdasági munkák elvégzésére szükség van, vagyis a tavaszi mezőgazdasági munkák kezdetétől az őszi gazdasági munkák befejezéséig.

Emellett nem hagyható figyelmen kívül ama körülmény sem, hogy a 10—15 holdas mezőgazda a póttestparancsnokságtól nyert 3—5 heti szabadsága alatt is elvégezheti gazdasági munkáját.

A felmentés jogosultságának elbírálásánál természetesen tekintettel kell lenni a felmentetni kért egyén korára és katonai szolgálata való alkalmasságának fokára is.

A magasabb koru, valamint a segéd-szolgálatos mezőgazda felmentése a katonai érdekeket távolról sem érinti abban mértékben, mint a fiatal és harctéri szolgálatra alkalmas egyén felmentése.

A felmentés jogosultságát és tartamát indokoló katonai és gazdasági szempontokat természetesen nemcsak a felmentést engedélyező hatóságoknak, hanem a felmentési javaslat megtételére hivatott járási főszolgabíráknak is figyelembe kellene venni. *Elég sok oly esetről is van tudomásunk, midőn a főispán vagy a központi hatóság volt kénytelen a meg nem felelő időre javasolt felmentést az okvetlenül szükséges időre engedélyezni.*

A felmentéseknek méltányos és igazságos minden bürokratikus eljárástól menten, a katonai és gazdasági érdekek egyensúlyának fenntartása mellett és az okvetlenül szükséges időre való engedélyezése, a felmentetteknek saját gazdaságukban, valamint kisebb birtoknál a szükséghez képest a hadbavonultak birtokán kifejtett munkája biztosítja a háborunak a gazdasági fronton való vitéletét és győzelmes befejezését.

Dr. St. Gy.

A rekvirálás Bácsme gyében.

— Scutty Ferenc alispántól. —

Alighogy a gabonarekvirálás — amint azt legutolsó jelentésemben megemlítettem — múlt évi október hó 26-ikán befejeződött, kezdetét

birtokosa szerepel Csehország történetében, 1390 óta pedig szigorú okmányi szakadatlan sorrendben bizonyítják a most élő Chotek grófok leszármazásukat és régi nemességüket úgy apai mint anyai ágon 17 nemzetségen keresztül.

Vognini Chotek Pétert, I. Ferdinánd római császár 1556. július 11-én a bárói, Chotek Vencel bárót, Rezső gróf 3 dédapját, VI. Károly császár 1723. május 13-án a cseh grófi, I. Ferenc pedig 1745. október 4-én Frankfurtban történt koronáztatása alkalmával a római szent birodalmi grófi rangra emelte.

A családnak 3 aranygyanjas vitéze volt, köztük Rezső gróf első dédatyja.

1745. január 16-án Mária Terézia, Jánosnak, Rezső gróf második dédatyjának az Enns folyó fölötti, 1765. évben november 19-én pedig az Enns aluli hercegségek tartományi örökös főajtónállói méltóságot, ugyanezen János egyenes leszármazóinak pedig a magyar főrendiházi indigenátust és örökös magyar főrendiházi tagságot adományozta, mely 1764/5. évi XLVI. t. cikkel becikkelyeztetett és ezen joga a családnak 1886. évi VIII. t. c. 1. §-a II. pontjával törvénybe iktattatott. Fenti János grófnak Chotek János Rudolf gróf főkancellár volt fia, kinek fia Hermann 1813. évben Brunsvik József gróf magyar országbíró egyik leányát vette feleségül, ki a fentemlített magyarországi birtokok tulajdonosa volt. Ennek és Chotek Hermann gróf fia Rudolf, atyja Rezső grófnak.

vette a tengerirekvirálás, mely november 20-ikáig tartott.

Már a tengerirekvirálás folyamata alatt előkészítettem a burgonyarekvirálást, melyet önkéntes bejelentés elrendelésével november 25-ikén vezettem be s tulajdonképeni rekvirással december 5-ike és 15-ike között fejeztem be.

Ezzel sem készültem el, mikor máris megjelent az Országos Közlemezési Hivatal elnöke. Nők 5000/1916. számú rendelete, mely újabb 640 000 mázsa gabona beszolgáltatását követelte a vármegyétől.

Ennek biztosítását múlt hó 17-én tettem folyamatba és e hó 31-ikén fogom befejezni.

E négy különféle igénybevétel közül az elsőről legutóbbi jelentésemben már részletesen megemlékeztem.

Ugyano t érintetem a tengerirekvirálás előmunkálatát is, megemlékezvén az eredményhez fűzött aggodalmairól és reményeimről.

Az utóbbiak nem teljesültek, ellenben az előbbiek — sajnos — az előrelátott mértéken felül nyertek beigazolást.

A vármegyére kivetett 725 000 métermázsát ugyanis a házi és gazdasági szükségleten felül összeirt tengeri feleslegekből biztosítani nem sikerült, annál kevésbé természetesen a főkontingensben előálló hiányok fedezésére kivetett s akkor még 25 százaléban megállapított pótkontingens.

Az összeirt felesleg ugyanis csak mintegy 530 000 métermázsát tett ki.

Ennek oka az volt, hogy az idén aránytalanul többen és aránytalanul nagyobb mértékben foglalkoznak sertéshízlással mint békeidőben, sőt akár az elmúlt háborus években is.

Es részemről hiába figyelmeztettem a lakosságot számtalan ízben közhírtételei és hirdetmények útján, legutóbbi jelentésemben e helyről is, hogy tovább — eladásra szánt sertések hizalására egyelőre tengeri előirányozni nem szabad; hiába oktattam ki hasonló irányban a rekviráló közveket is, hangúlyozván, hogy a rekvirálás befejezése és a rekvirált készletek számbavétele után fogom a még megmaradt feleslegek terhére a hízalási engedélyeket megadni: a legtöbb helyen szmitásba veték a tovább — eladásra szánt sertések tengeri szükségletét is.

Legjobb bizonyíték erre az, hogy míg az 1916 évi termés mintegy 500 000 métermázsával gyengébb volt az 1915. évnál, a házi és gazdasági szükséglet címen az egész vármegyében előirányozott mennyiség mégis majdnem 100 000 métermázsával meghaladta azt a mennyiséget, melyet a termelők az 1915. évben visszatartani óhajtottak; hízott 1915-ben előirányozható volt tényleg elő is irányoztatott a tovább eladásra szánt sertések szükséglete is, míg az idei őszeirás alkalmával e címen nem lett volna szabad semmit számba venni.

Ily körülmények között megállapítván azt, hogy az összeirts eredménye nem redlis, másrészt parancsoló szüksége előtt állván annak, hogy a vármegyére kivetett contingens és az abban előálló hiányok fedezésére szolgáló tengeri okvetlenül biztosítsam, — kénytelen voltam az 530 000 métermázsás feleslegen fölül mulatkozó hányt százalékos kivetés útján biztosítani olyképp, hogy minden termelőtől — feleslegén felül — igénybe vettem termésének bizonyos, lehetőleg egyenlő százalékát, mely eljárás mellett a pótkontingens százalékát az eredetileg tervezett 25 százalékról 20-ra szállítottam le.

Igy sikerült minden nagyobb rázkódítás nélkül úgy a 725 000 métermázsát, mint ennek 20 százalékát — mintegy 150 000 métermázsát — teljes egészében biztosítani.

A burgonyarekvirálás minden nagyobb nehézség nélkül volt foganatosítható.

Az a mennyiség ugyanis, melyet igénybe vennem kellett, viszonyítva a termés mennyiségéhez, — habár ez utóbbi a foltó évben egyáltalán nem volt kedvezőnek mondható, — aránylag csekély volt, mert a vármegye szükségletére összesen mintegy 1300 métermázsát, az országos szükségletre pedig 20000 métermázsát kellett biztosítanom.

Mint ahogy pedig az eljárást egyöntetűen és részletesen szerveztem és a contingens a termés arányában az egész vármegyére vettem ki, az egyesektől igénybe vett mennyiségek az illetőket é zékenyebben nem sujtották.

Annál nagyobb nehézséggel járt a fentebb már emlelt 5000/1816. számú rendelettel a vármegyétől legújabbban igényelt 640 000 métermázsás termény előteremtése.

Tudvalévő dolog, hogy az Országos Közlemezési Hivatal elnöke a törvényhatóságok első tisztviselőire, illetve az egyes törvényhatóságokba ad hoc kiküldött közlemezési megbizottakra bízta annak meghatározását, hogy az egy-egy törvényhatóságra kivetett contingens az emberi élemezésre alkalmas minő terményekből szerezzék és szolgáltatásba be és hogy a termények-

ből, a házi és gazdasági szükséglet fedezésére a fogyasztóknál mennyit hagyjon vissza.

Tájékoztatóul csak annyit jelzett, hogy a kivett contingens javára be fogja számítani a búzát, rozst, kétszerest, árpat, hűve yeseket, tengerit kölest és pohánkát, valamint mindezeknek örleményeit.

Egészen bizonyos volt, hogy mivel a vármegyében a lakosság pohánkát egyáltalán nem, kölest pedig minimális mennyiségben termeszt, mivel továbbá a gabona (buza, rozs, árpa) túlnyomó részét — mintegy 1.350.000 métermázsát — a H. T. R. T. még október előtt összevásárolta, a felesleg egy részét pedig az október havi (első) rekvirálás alkalmával már igénybevevők, továbbá a tengeriből nemcsak a felesleget, hanem a házi és gazdasági szükséglet egy részét is már elrekviráltak: a 640.000 métermázsára semmi körülmények között sem lesz teljes egészében biztosítható, ha csak a vármegye lakosságát katasztrófának ki nem tesszük.

Ezt a rekvirálás foganatosítására kiküldött közlélmzési megbízott: gróf Károlyi György, főrendiházi tag és helyettese, Almássy László, országgyűlési képviselő előtt még az eljárás megkezdése előtt hangsúlyoztam.

Sőt jó leve tudomást szerezvén arról, hogy a közlélmzési hivatal mily óriási mennyiségű terményt szándékozik a vármegyére kiróni, meg jóval az 500.000 sz. rendelet kiadása előtt, nevezetesen múlt évi november hó 28. án előterjesztéssel éltem a hivatal elnökénél, részletesen kimutatva azt, hogy egyfelől az ideai termésnek hiteles statisztika adatokkal igazolt mennyiségére, másfelől a H. T. R. T. által elszállított, az eddig le-rekvirált, továbbá a vetőmagra és a lakosság élelmzésére szükséges mennyiségre, a meg nem akadályozható túlfogyasztásra és csempészetre, — gabonában, buzában és rozsból legfeljebb 120 — 150.000 métermázsára feleslegre lehet számítani.

Ilyen körülmények között az említett 5000/1916. sz. rendelet végrehajtása eddig nem tapasztalt és nem várt nehézségek elé állított engem.

Szerencsére Károlyi György grófban a vármegye mindent megértő és méltányos jóakarója talált.

A gróf ur ugyanis belátván a vármegye súlyos helyzetét, elfogadta azt az előterjesztésemet, hogy először állapítsuk meg, mennyi készlet található még a vármegye területén buzában, rozsból, kétszeresben, árpaiban, lisztben, hűve yesben és kölesben és mennyi ezekből a felesleg, ha a házi szükséglet címen addig visszatartható volt havonkénti és fejenkénti mennyiséget egyelőre le nem szállítjuk?

Megállapodásunk szerint az ekként még az összeírás folyamán megállapítható felesleget azonnal igénybevevesszük, a hiányt pedig a fentlalt készletek arányában egyrészt a gabonára, másrészt a tengerire kivetjük.

Az eljárást ezuttal is a legrészletesebben és a legnagyobb gondal szerveztem.

Az egyes részletekre itt nem akarok kitérni, csak két körülményre utalok, mint amelyek a lakosság érdekeit a legerősebben érintettek és látszólag túlradikálisnak tűnhettek fel a laikus szemében.

Az egyik az, hogy Károlyi György gróffal egyetértőleg kiadott rendeletem szerint *árpaiban* — a vetőmagon kívül — *semmiféle gazdasági szükséglet előirányozható nem volt; a másik pedig az, hogy buzában még a vetőmag sem volt visszatartható.*

Az első természetesen folyamán volt a kényszerhelyzetnek és annak, hogy mivel a 3172/1916. M. E. sz. rendelet szerint sertések csak a tengeri felesleg rovására léven hízalhatók, felesleg pedig a fentiek szerint az egész vármegyében nem léven, — kénytelen voltam még felmő, sőt a félig biztos sertésektől is a tengerit elvenni, sőt az O. K. H. álláspontja szerint ma — amikor a tengeri ember élelemre kell — még a meglévő sertésekre sem szabad semmit visszatartani; ennél fogva annál kevésbé lehettem figyellemmel a macok és göbök árpaszükségletére.

Ami pedig a *buzavetőmagot* illeti, számot kellett vetnem azzal a tapasztalati ténnyel, hogy ha ily címen a szükséglet elismerem, alig akadt volna termelő, aki e joggal nem él valak; ami pedig végeredményben igen tetemes buzakészleteket vont volna el a közszükséglet kielégítése elől.

Szükségesnek tartottam tehát előbb megállapítani, hogyan áll az őszi buzavetés aránya a tavaszihoz és mennyi az a terület, amely őszi búzával még bevetve nincsen?

Az eredmény az volt, hogy a vármegyében a tavaszi buzavetés alig egy századát teszi ki az őszi, az őszi vetés pedig alig néhány száz hol kivételével még a rekvirálás előtt befejeztelt.

Mint hogy pedig a buzavetés az egész vármegye területén mintegy 400.000 holdra tehető,

világos, hogy a tavaszi vetőmag elvétele által legfeljebb 4000 hold marad bevetetlenül, ami pedig egyéb tavaszi vetéssel — első sorban tengerivel — pótolható.

Világos továbbá, hogy tavaszi vetőmag céljaira — holdanként 80—100 kilogrammot számítva — legfeljebb 3—4000 métermázsára buzára lett volna szükség; ellenben, ha buzavetőmag visszatartását megengedem, legalább 50—60 000 métermázsára sikított volna ki az igénybevétel alól, amely mennyiséget azután egyéb terményekből nevezetesen tengeriből kellett volna fedeznem.

A buzavetőmag visszahagyásával elérhető haszon tehát semmi arányban nem állott volna az azzal természetszerűleg együtt járó vármegyei gazdasági és országos közlélmzési kárral.

E helyett tehát inkább azt a megoldást választottam, hogy a lakosságot többbizben felhívtam, hogy a netán még bevetetlen földjét — az akkori kedvező időjárás felhasználásával — a *legrövidebb idő alatt vesse be és a tavaszi búzával őszi búzával pótolja*, mivel buzavetőmag a legközelebbi folyamatra teendő rekvirálás folyamán visszahagyható nem lesz.

A buzavetőmag elvonása miatt tett felszólamlások elenyésző csokely száma igazolja, hogy a *küldési pont helyes volt*, az összeírás eredménye pedig azt, hogy feltéve sem alapos.

Az összeírás és illetve az annak folyamán eszközölt rekvirálás ugyanis mintegy 122.000 métermázsára felesleggel eredményezett, minek legnagyobb része búzából és pedig eddig vetőmag címen visszatartott búzából került ki.

Ez az összeírás azonban egyáltalán fényesen igazolta az Országos Közlélmzési Hivatal elnökéhez tett, fentebb már érintett azt a jelentésemet is, mely szerint a vármegye területén még létező felesleg mennyisége legjobb esetben 120—150 métermázsára tehető.

Az összeírás eredménye alapján most már megfontolás tárgyává kellett tennem, hogy számbaveve még a vámörleésből származó és a vármegyei contingens javára beszámítandó 12.500 mm. gabonát, a 640.000 métermázsából még hiányzó mennyiséget (640.000—134.500 mm.) miként biztosítsam.

Az összeírás eredménye is azt tanúsítja, hogy a hiányt fedezni képtelenség volna.

Időközben a földművelésügyi miniszter külön rendelettel igénybevette a vármegyére korábban kirovott tengeri contingens hiányainak fedezésére *kivetett 20 százalékos pótkontingens* — a fentebb említett 150.000 mázsa tengerit is, ami újabb súlyos terhet jelentett a vármegyére, mivel így elesett annak lehetőségétől, hogy ebből a korábban rekvirált és csak feltévelesen (t. i. a főcontingensben beálló hiányok felmerülése esetén) leszállítandó készletekből megakarított mennyiséget a 640.000 métermázsára javára beszovaltathassa.

Részemről mindent elkövettem, hogy ezt a kérdéses 150.000 mázsát a 640.000 mázsa javára beszámíthassam: több ízben felterjesztéssel fordultam a földművelésügyi miniszter urhoz és az Országos Közlélmzési Hivatal elnökéhez, *e törekvésemben a legerősebben támogatott Károlyi György gróf, de eddig eredmény nélkül.*

Mégis egyfelől arra való tekintettel, hogy a többször említett 150.000 mázsa tengeri a vármegyei készleteket ily mennyiséggel tényleg apasztja, másrészt, mivel úgy Károlyi György gróf, mint helyettese a vármegyében tett körutazásai alkalmával személyesen is meggyőződtek arról, hogy a 640.000 mázsa a vármegye teherviselési képességét meghaladja, — *a gróf ur megelégedett a 640.000 métermázsára 70 százaléknak beszovaltatásával.*

Ennélfogva az összeírás eredményeként mutakozó 122.000, illetve 134.500 mázsa levonása után még hiányként jelenkező 313.500 mázsát — figyelemmel a vármegye területén még létező gabona, — liszt, — és hűve yes, — illetve tengeri készletekre — *kivettem a járdásokra és rendezett tanácsú városokra, felhatalmazván a főszolgabírákat (polgármestereket), hogy az egyes községek (város) teherviselési képességének arányához képest a gabonában, lisztben, és hűve yesekben nem biztosítható hiányt tengerivel pótolhassák és viszont.*

Egyújdleg természetszerűleg *le kellett szállítanom az eddig érintetlenül hagyott fejkvótát (fejadagot)*, mivel a hiány csakis ezen a réven lesz biztosítható.

Ettől egyébként semmi körülmények között el nem tekinthetem volna, mivel a leszállítást az Országos Közlélmzési Hivatal elnöke *kötelezőleg elrendelte.*

A tengeri rekvirálását illetőleg szem előtt tartottam azt, hogy *visszahagyassék a lovak és ökrök szükséglete, valamint a vetőmag*, hogy legalább a földet tengerivel való bevetése és megmunkálása ne váljék lehetetlenné.

A sertések szükségletére ellenben *figyelemmel nem lehettem.*

Tisztában vagyok ugyan az ezzel járó nagy gazdasági és anyagi kárral, valamint annak fel-

tellenül beálló következményével, t. i. a várható zsír-inséggel, a *felsőbb hatóságok parancsoló rendelkezéseivel szemben azonban más megoldás nem kínálkozott.*

A helyzett ma nálunk *aránylag még kedvezőnek* mondható, mert legfőbb törvényhatóságban — így a szomszédos Zombor, Szabadka, Bács és Újvidék városokban is — a 18 kilogrammos fejkvótát leszállították havi 10 kilogrammra, sőt a 10 kilogrammot egyes helyeken 7—8 kilogrammra (Bács, Szabadka, Újvidék.) holott a vármegyében ma még létezik 16 és 13 kilogrammos fejkvóta is.

Mindent számba véve tehát még örülnünk kell, ha az Országos Közlélmzési Hivatal a beszovaltatandó 450.000 mázsával megelégszik és nem rendel el újabb rekvirálást, amire *nagy hajlandóságot mutat és amit eddig csak a főispán ur támogatásával sikerült elhárítanom.*

Ami pedig a sertés-hizlálásra előirányozott tengeri készletek igénybevételeiből elő álló elégedetlenséget illeti, ide vonatkozólag csak arra utalok, hogy mindenki *csak engedéllyel hízalható volt*, mivel pedig egyetlen engedélyt sem adtam ki, sőt október hó 18. án kibocsátott hirdetményemmel és számtalan rendelettel meggyelmeztem a lakosságot, hogy *sertéshizlálás engedélyezése iránt beadott kérelmek tárgyában csak a rekvirálás befejezése után és csak akkor fogok határozni, ha tengeri felesleg mutatkozik, — anyagi károsodásról joggal nemcsak senki nem panaszkodhatik, hanem ellenkezőleg minden hízaló büntető uton felelősségre vonandó azért, hogy tengeri készletét engedély nélkül és jogosulatlanul eddig is fogyasztotta.*

A rekvirálás egyébként — mint fentebb jelentettem — folyó hó végével nyer befejezést és minden jel arra mutat, hogy 450.000 mázsa biztosítható lesz.

Hogy a rekvirált készlet hiánytalanul beleszállítva, az aítól függ, hogy a tengeri szállításhoz szükséges *vasuti kocsik a lehető legrövidebb idő alatt rendelkezésre fognak-e állni?*

Mert a tapasztalat azt igazolja, hogy a lakosságot büntetések árán sem lehet visszatartani attól, hogy tengerijét vagy annak egy részét állataival fel ne csesse.

Részemről állandóan mindent megtegytem és mindent megteszek, hogy az elszállítást gyorsítsam, a vasuti kocsikban mutakozó hiány azonban a legelőkelőbb aggodalommal tölt el a jövőt illetőleg és az ebből előállható következményekért már többbizben elhárítottam magamról a felelősséget.

Szükségesnek tartottam a fent előadottakat részletesebben kifejtetni, mert súlyt helyezek arra, hogy a vármegye lakossága tisztán lássa a kényszerhelyzetet és tudatára ébredjen az ebből folyó radikális intézkedések szükségességének, egyes első pillanatban túlszigorúknak látszó rendszabályok rugóinak, máreszt, meggyőződjenek arról, hogy a vármegye érdekeinek megvédésére a múltban is megtörtént, a jövőben is megtörténik minden intézkedés és belássa, hogy a megyei és községi hatóságok ugyszóván állandóan két maiomkerék között mozogva a legsúlyosabb problémák elé vannak állítva, amikor *egyik kezükkel az ország és hadsereg mindenképp felett álló érdekeit kell hadakozniok, a másik kezükben ugyanakkor védőpajzsot kell a vármegye lakossága érdekeit oltalmazniok, hogy amaz első kéz ezeket össze ne tiporja.*

És emberfeletti lény legyen az, aki a kínálkozó sokféle mód közül épen azt tudja kiválasztani, amely a *községeknek, háztartásoknak és gazdaságoknak változó ezértéle viszonyok és a fekevesztett emberi indulatok és szenvedélyek közepette a két ellentétes érdeket teljesen ki tudja elégíteni.*

Valóban olyan feladatok, olyan izgalmak, amelyek a legerősebb idegzetet is próbára teszik és melyekkel szemben csak a jól teljesített kötelesség nyugodt öntudata nyújthat némi megnyugvást.

Lányi Mór.

Lányi Mór volt orsz. képviselőt, a szabadkai Délvidéki Közgazdasági Bank elnökigazgatót a Magyar Agrár és Járadék-bank igazgatójává nevezték ki, s ebben a minőségében a földbérleti osztály élére állították.

Vármegyénk közönsége Lányiról már rég tudja, hogy a legjelesebb pénzügyi szakteknitvények egyike. Az a vállalat, amelynek ügyeit ő irányítja, vagy amelynek vezetésébe befolyását érvényesíti, folyton fejlődik, erősödik, virágzik. A Délvidéki Közgazdasági Bankot ő tette naggyá, hatalmassá; alapjait nem hatósági támogatással, hanem

a nagyközönség adta erővel, annak bizalmával szilárdította meg.

A modern és a mindenkori viszonyokba beillő fináncpolitikai céltudatos föltételeit, helyes eszközeit mindig meg tudta változtatni.

Működésének új területén, kitágult hatáskörében bizonyára olyan maradandó alkotásokkal fogja eddigi sikereit gyarapítani, melyeknek hasznát nemcsak az Agrárbank, hanem közigazgatási életünk is élvezni majd.

Mint képviselő igen gyakran bizonyította be, hogy hitelműveletekhez és egyéb nemzetgazdasági dolgokhoz alaposan ért. Mostani előkelő állásában bizonyára be fogja váltani a személyéhez fűzött messzemenő várakozásokat is.

Vármegyei közgyűlés.

— Befelező tudósítás. —

Nemesmilitics telepítvényesek részére háztelkek eladása, jóv.

Káty Szilaha Gyula községi irnok részére adományozott 2 hold föld, jóv.

Csuróg Vida Józsefné kérelmének elutasítása. Felo datoti.

Boldogasszonyfalva erdélyi menekültek segélyezése, 500 K. jóv.

Csuróg vármegyei pótdadónak a községi pénztárból leendő fizetése, jóv.

Mozsor Gyurgyevits Milán törlési engedélye és *M. Melin Lyuba* törlési engedélye, jóv.

Nemesmilitics az 1913—1916. évi közpénztári számadások elkészítése, jóv.

Csávolj szegényalap tulajdonát képező korcsma épület bérbeadása, jóv.

Begecs temetőnek szükséges földterület megvétele. Kiadták a főbírónak.

Bácsfeketehegy tenyészállatok tartási költségének fedezése. Megsem.

Csávolj helyettes tanító és óvónő jutalmazása, jóv.

Bátmonostor Francz György rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Csávolj kárpáti falvak felépítésére segély, a községi kishírák háborus segélye és Francz György rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Felsőszentiván Huber Ferenc tanító drágasági pótléka, jóv.

Nemesmilitics Országos Vörös Kereszt Egyletnek segélye, jóv.

Nagybaracsk kishíró drágasági pótléka és Molnár kézbesítő fizetése emelése, jóv.

Kiszács az 1915. évi anyakönyvi kivonati díjak hovatfordítása és kishírák béremelése, jóv.

Ószivác óvónő háborus segélye, jóv.

Bezdán Dittich Mihályné és Koller Erzsébet segélye, jóv.

Szapár vakokat gyámolító országos egyesület támogatása, jóv.

Szilágyi vakokat gyámolító országos egyesület támogatása, jóv.

Béreg Francz György rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Bezdán Sasák Nándorné, Cservenyák Éva segélyezése, jóv.

Gádor kishírák járandóságai, jóv.

Béreg harangozó fizetése emelése, jóv.

Begecs Gáspár Tamás községi aljegyző fizetése emelése, jóv.

Gara elfogatosi díj felemelése, jóv.

Ószivác kishírák fizetése emelése, jóv.

Ószivác vaskomphid ör fizetése emelése, jóv.

Nemesmilitics erdélyi menekültek segélyezése, jóv.

Bezdán erdélyi menekültek segélyezése, jóv.

Pétróc kéményseprő díjának felemelése. Megsem.

Pétróc elfogatosok béremelése, jóv.

Regőce orgonanyomó fizetése emelése, jóv.

Bácsborsód Fehérvári Sándor személyi pótléka, jóv.

Bácsborsód Francz György rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Bácsborsód kárpátaljai községek ujjaépítése, jóv.

Urszentiván Popoviczki Pál községi kishíró fizetése emelése, jóv.

Pétróc kishírák fizetése emelése, rendőrség fizetése emelése, szolgák jutalmazása, vakokat gyámolító országos egyesület intézményének adandó állandó segély, községi gyepmester évi bére és házfelügyelő és községház takarító évi bérének felemelése, mind jóv.

Hercegszántó irnok, rendőrfelügyelő és 3 kishíró részére drágasági pótléka, jóv.

Nagybaracsk Kopping Keresztély drágasági pótléka, jóv.

Nagybaracsk Francz György rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Nemesmilitics bércselédek és helyettesek bérrendezése és kárpáti falvak segélyezése, jóv.

Gara napidíjak felemelése, jóv.

Csátalja Gerber Fülöp h. jegyző illetményei, jóv.

Nemesmilitics előjárók és iroda személyzet napidíja, módosítással jóv.

Vaskút Francz György rendőrfelügyelő drágasági pótléka, jóv.

Nemesmilitics kiegészítő munkaerő alkalmazása, jóv.

Bácsbokod Francz György rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Temerin előjárók drágasági pótléka, Kárn és társai tanítók drágasági pótléka és elemi népiszkolai igazgató fizetése emelése, jóv.

Gara Wild György községi irnok fizetése emelése, paragon maradt községi földk hasznosítása, árterzi kut furása és Norton kut furása mind jóv.

Csátalja Fritsche Gyula drágasági segélye, jóv.

Gara tanítói lakásoknál szükséges építési átalakítások, jóv.

Szond Miklós Miklós segélyezése, jóv.

Apatin a járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Gorbos járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Szond járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Bácsszentiván járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Szapár járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Monostorszeg járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Bácskertes járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Doroszló járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Szilágyi járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Ada izraelita főrabbi háborus segélye, szegényházi gondnok fizetése emelése, községi elfogatosok drágasági pótléka, Cseh és társai tanítók fizetési előlege, erdőőr fizetésének felemelése és Romzsa József tanító fizetési előlege, jóv.

Alsókaból rendőrség háborus segélye, Haber Rudolf kéményseprő fizetésének felemelése, irnok fizetése emelése, tanítók háborus segélye és pénztárnok, kertész és gyepmester fizetése emelése, jóv.

Bácsföldvár az óvónők háborus segélye, tanítók családi pótléka és izraelita rabbi helyettes drágasági pótléka, jóv.

Boldogasszonyfalva rendőrök fizetése emelése, jóv.

Bácsfeketehegy Soós József törlési engedélye, jóv.

Boldogasszonyfalva Vörös Kereszt Egylet segélye és kishírák fizetése emelése, jóv.

Bácsszentiván jéggyártó gép beszerzése. Pótlásra viszaadták.

Begecs kishírák fizetése emelése, jóv.

Bezdán O. Zsigmoncz János harangozó drágasági pótléka, községi alkalmazottak drágasági pótléka és a 23 gy ezred hadialbumára megszavazott összeg, jóv.

Csátalja a járási rendőrfelügyelő drágasági pótléka, jóv.

Csuróg tüdőbeteg kórházra megszavazott összeg és községi alapok pénzeinek mikénti elhelyezése, jóv.

Dávod polgári örök elfogadása, jóv.

Hercegszántó a járási rendőrfelügyelő drágasági pótléka, jóv.

Küllöd róm. kath. kántor-tanító drágasági pótléka, jóv.

Mohol a lelkészek háborus segélye, a helyettes községi irnok díjazása, a zárdai második ház gondnok állás szervezése, Gonczlik Anatólia tanítónő fizetési többiete, Patyi János tanító fizetési többiete, szegényházi ápoló díjazása, a községi ferőlenítő díjazása, iskolánékné fizetési átalánya, iskolák és ovodák fűési átalánya, a tanítók és óvónők háborus segélye, járási rendőrfelügyelő fizetése emelése, izraelita rabbi drágasági pótléka és izraelita kántor drágasági pótléka, mind jóv.

Martonos szegedi ármentesítő társulat ártézi kutjának felhasználása után fizetendő díj, róm. kath. tanító helyettesítési díja, Schweller Anna tanítónő költőzködési költsége, gyepmester fizetése emelése, egyik gör. keleti szerb tanító helyettesítése, Szeleszki Mihály rokkant katona segélyezése, napidíjakról alkotott szabályrendelet módosítása és községi óvónő fizetési átalánya, mind jóv.

Martonos anyakönyvi díjak hovatfordítása. Megsem.

Martonos Horváth János jegyző jutalmazása, jóv.

Nemesmilitics rendőrfelügyelő fizetése emelése, jóv.

Okér napidíjakról alkotott szabályrendelet módosítása, jóv.

Obecse Rajkovits György és társai térítménéve, óvónők fűési átalánya, III. lk hadikölcsönre vonatkozó költvény elfogadása és aláírása, községi földek mikénti bérbeadása és Vojnovits Vladen ügyvédi díja, mind jóv.

Obecse község által megvett ada—moholj villamos telep átalakítási költsége jóv.

Pétróc tanítók jutalmazása és községi előjárók jutalmazása, jóv.

Regőce járási rendőrfelügyelő háborus segélye, jóv.

Szenttamás községi rendőrfelügyelő drágasági pótléka, jóv.

Szenttamás Balázs Sándor községi irnok jutalmazása és községi alkertész fizetésének felemelése, jóv.

Szapár községi adószedő jutalmazása, rendőrök és szolgák drágasági pótléka és tanítók és tanítónők drágasági pótléka, jóv.

Szond erdélyi menekültek segélyezése, jóv.

Saikkösgyörgye tanítók háborus segélye, jóv.

Tiszakálmánfalva községi előjárók és az alkalmazottak napidíjának felemelése, jóv.

Tündéres Sikopári Zsiván törlési engedélye, jóv.

Turja Stefanovits Szvetozárné tanítónő és Stefanovits Szilárdné óvónő segélye, jóv.

Kramarics felebbezése *Péterréve* községi alkalmazottak segélyezése tárgyában hozott határozata ellen. Elut.

Jurich Ferenc felebbezése *Obecse* Balaton Gáza és társai ny. tanítók nyugdíjárulék határozata ellen. Elut.

Feszli György felebbezése *Obecse* népkönyvtár mikénti elhelyezése határozata ellen. Elut.

Boszák Rózsa állatorvos felebbezése *Kerény* fizetésének kiemelése határozata ellen. Uj méltánvos határozat hozandó.

Stefánovits Szilárd irnok felebbezése *Turja* drágasági pótléka határozata ellen. Elut.

Polits Milán tanító felebbezése *Turja* drágasági pótléka határozata ellen. Elut.

Péterréve a szőlőszőlők fizetésének felemelése, özv. Lotyog Andrásné segélyezése és özv. Kiss Illáné segélyezése, jóv.

Obecse Kozma Mihály ménállomás vezetőjének jutalmazása és két ideiglenes napidíjas alkalmazása, jóv.

Péterréve községi kocsisok fizetésének felemelése, gör. keleti szerb templomszolgák segélyezése és a róm. kath. harangozó segélyezése, jóv.

Az újvidéki járás községeinek határozata Hajdu Gábor járási rendőrfelügyelő állandó drágasági pótléka, jóv.

Péterréve a gör. keleti szerb segédlelkész segélye, jóv.

Bácsföldvár Nacsá Márton községi irnok drágasági pótléka, jóv.

Péterréve szenttamás—szegedi és adai közdülő ut megújítása. Megsem.

Obecse Gerber Nándor viziművéhez átengedett terület és adóellenőr fizetése és lakbérének felemelése, jóv.

Péterréve helyettes községi orvos fuvarátalánya, jóv.

Obecse kishírák földjutaléka, iskolánékné rendkívüli segélye, Vavrek András polgári iskolai tanító hurcolkodási költsége és Bácskay Bódog adóügyi irnok drágasági pótléka és lakbére, jóv.

Obecse elfogatosok fizetése emelése, jóv.

Martonos Csikás Mihály tanító díjazása és polgári örök elfogadása, jóv.

Obecse járási rendőrfelügyelő rendkívüli segélyének felemelése, jóv.

Péterréve katonák karácsonyi ajándéka részére megszavazott adomány, jóv.

Obecse tenyészbírák megvétele, jóv.

Péterréve Balázs Árpád tanító háborus segélye, jóv.

Obecse királyi kiváltságlevelek leírása és fordítási költsége, Barna Verona ápolási költségeinek leírása, a parkokban levő padok kijavítása és ujak beszerzése, szegényház villanyvilágítási berendezése, jegyzői irodába beszerzett butorok költsége és írógép beszerzése, mind jóv.

Bácsföldvár Csuhás János községi irnok fizetése emelése, a rendőrök földjutaléka és az izraelita hitoktató díjazása, jóv.

Apatin a községházánál levő helyiségek bérbeadása, jóv.

A rétközeli bizottság kérelme a marasztalt összegnek engedése, illetve leírása iránt. Elutasították.

A m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetőségének kérelme a *temerini* vasuti állomásnál igénybevevett terület átengedése iránt. Átengedték.

Fábián Antal vm. vállalkozó kérelme az újvidék—szegedi törvényhatósági közut temerini—tisztaistvánfalvai szakaszára vonatkozó lerakási és homokszállítási vállalati szerződés felbontása iránt. A vállalati összeget 30% kal főlemelték.

Alispáni előterjesztés egyes községi orvosok *intalmazása* tárgyában. Elfogadtatott.

Alispáni jelenés az újvidéki, szabályi és líteji járásoknak az újvidéki vegyvízszolgáltató állomáshoz való csatolása tárgyában. Tud vették.

Gragyanszky Péter okl. mérnök zombori lakos felebbezése *Cservenka* községnek mérnöki díjai kifizetésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. A határozatot megsemmisítették.

Obecse község határozata a községi orvosok fuvardíjának megváltása tárgyában, jóv.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor, 1917. febr. 6. (*Saját tudósítónktól*.) Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága a hó 6-án tartotta a havi ülését dr. Purgly Sándor főispán elnöklésével.

Az egyes hivatalok vezetői eme jelentéseket terjesztették elő:

A középítkezéseiről *Fuchs István* műszaki tanácsos ezeket jelentette.

A hátralékos fenntartási kavics szállítása ugy az állami mint a törv. közutakon folyamatban. A folyó évi fedanyagnak házilag biztosítása folyamatban van.

Az engedélyezett munkák közül a kerénykossuthfalva topolyai törv. közut 18.580—18.850 km. szakaszán az utrendezési és árokburkolási munkák befejeztettek.

Az újvidék—szegedi törv. közut a burkolatok helyre állításához szükséges kockaköszállítás folyamatban, az átrakási munkák az enyhe idő beálltával azonnal megindítottak.

A szenttamás—turja—nádaljai törv. közut 10—12. 1. km. szakaszán az utépítési munkák a beállított havazás miatt szünetelnek.

Az utiszemélyzet a rendes utfenntartási munkálatokkal volt elfoglalva. Tiszteletteljesen kérem jelentésem tudomásul vételét.

A közadózásról *Fodor Mihály* kir. pénzügyigazgató jelentette:

A kir. adóhivatalok által beérkezett eredmény kimutatás szerint a vármegye területén a közadók állaga a következő: Befolyt:

Egyenes adóban: az 1917. év január hóban befizetett 344 995 57 K, az 1916. évi január hóban 420 061 02 K, az elmúlt hóban a befizetés több 102 934 55 K.

Hadmertességi díjban. 1917. évi január hóban befizetett 1938 20 K, az 1916. évi január hóban 1276 — K, az elmúlt hóban a befizetés több 662 20 K.

Bélyeg- és jogilletékekben. Az 1917. évi január hóban befizetett 123 370 27 K, az 1916. évi január hóban 128 076 74 K, az elmúlt hóban a befizetés több 4706 47 K.

Fogyasztási- és italadóban. Az 1917. évi január hóban befizetett 78576 90 K, az 1916. évi január hóban 95 075 25 K, az elmúlt hóban a befizetés kevesebb 16493 35 K.

Tanítói nyugdíjban. Az 1917. évi január hóban befizetett 20 481 74 K, az 1916. évi január hóban 23 459 97 K, az elmúlt hóban a befizetés kevesebb 2 978 23 K.

Orsz. beteg-, ólasi pótladóbán. Az 1917. évi január hóban befizetett 14 267 51 K, az 1916. évi január hóban 12 033 14 K, az elmúlt hóban a befizetés több 2234 37 K.

A tanügy helyzetét *Faragó János* kir. tanfelügyelő ekként ismertette: A vallás- és közoktatásügyi miniszter az elmúlt hónapban a nem áll. tanítók fizetéseinek az új törvények értelmében való rendezése céljából 2000 kor. államsegélyt utalványozott.

Leskő Olga apatini áll. segély. közs. polg. isk. tanítónő hasonló minőségben Pancsovára lett áthelyezve.

A csurogi községi népiskolához *Kékity Braniszláva*, a nádaljaihoz pedig *Cselovity Demeter* okl. v. cs. tanárók lettek rendes tanítói minőségben kinevezve.

Jelentem továbbá, hogy a tiszakálmánfalvai népiskolák vörhenyjárvány miatt bizonytalan időre becsukattak.

A hadsegélyző hivatal megkeresésére a Bács-Bodrogvármegye területén működő népoktatási tanintézetek tanítói a harcstéren küzdő hős katonáink karácsonyi szeretetadományaira 3684 kor. hadisírokat gondozó alap javára 3532 kor. az elpusztított kárpáti falvak újjáépítésére pedig 17870 koronát adományoztak.

Az elmúlt hónapban hatalmasan megletek látogatva a kishegyesi, szeghegyi, bacsfekehegyi, kulai, sztapári, wekerlefalvai, borodóci, bacsordasi és gombosi népoktatási tanintézetek összesen 70 tanteremben. A megállapított egyes hiányok pótlását illetőleg szükséges intézkedések a kir. tanfelügyelőség úján megtörténtek.

Az állategészségügy állapota *Skála Ferenc* főállatorvos szerint a következő:

A ragadós állati betegségeket illetőleg a lépene, veszttség 6, ragadós száj- és köröm-fájás 4, rühkór 1. sertéspestis 2 községben nyilvánított megszüntté. Ezzel szemben a léfene,

veszttség, ragadós száj- és köröm-fájás és sertéspestis 1—1 községben állapított meg.

Elszállított a vármegye területéről az elmúlt év II. felében 5946 drb. szarvasmarha, 21 ló, 13803 juh és 96665 drb. sertés.

Összesen elszállított az 1916. évben 13124 drb. szarvasmarha, 487 drb. ló, 22514 drb. juh, 162353 drb. sertés.

9490 drb. szarvasmarhával 109240 drb. sertéssel kevesebb 125 drb. lóval és 877 drb. juhval több került elszállításra mint az 1914 évben.

Ló- és szamártenyésztési értekezlet.

Zombor, 1917. február 3.

A Bács-Bodrogvármegyei lótenyésztési bizottság báró *Hammerstein* Richárd megválasztott új elnök elnöklete alatt jan. 30-án Zomborban, a vármegyei háza kis tanácstermében gyűlést tartott. A gyűlésen jelen voltak: dr. *Purgly Sándor* főispán, *Scultéty Ferenc* alispán, *Balku* gazdasági felügyelő, dr. *Lebach László*, *Falcone Lajos*, *Till Imre* Katymár, *Inhoff József* gazd. egyes. titkár Zombor.

Az új elnök felelősségteljes állását csakis azon reményben fogadja el, hogy a bizottság jóakaratu támogatására számíthat.

Dr. *Purgly Sándor* a bizottság nevében üdvözlözi az új elnököt, a bizottság köszönetét töl-macsolja, hogy ezen felelősségteljes tisztséget elfogadja. A bizottság részéről a legmesszebb menő támogatást helyezi kiállításba.

A bizottság a megüresedett alelnöki állást dr. *Vojnits József* szabadkai földbirtokossal tölti be. Elhatározza, hogy a bizottságot főleg gyakorlati lótenyésztő gazdákkal kiegészíti.

A bizottság a szamar tenyésztést fel kívánja karolni, felkéri az elnököt, lépjen érintkezésbe a vármegye alispánjával, a városok polgármestereivel a vármegyei belső számar, kanca és mén-állomány összeírása céljából. Szamar-állományunk gyarapodását a számar szám hiánya korlátozza. A vármegye területén több számar fedezett állomás állítandó fel, s a számar tenyésztőkkel ezen fedezett állomások közlendők. Ha lesz megfelelő számú és minőségű számar, úgy gazdáink az öszvér tenyésztésre is áttérhetnek és e révén kevés igényű jó igásállatokhoz juthatnak.

A bizottság hosszasan tárgyalta a vármegyei lótenyésztés jövő irányát. Hogy vármegyénk homogén lóanyagra tehesen szert, szükséges a lótenyésztési törzskönyvek megfektetése. Az egész vármegye területére a nagyobb fajta nőniások szaporítása igérkezik legalkalmasabbnak. Az állami tenyészetekben, dacára annak, hogy az állam, a nagy nőniások tenyésztését nagyon felkarolta, nincs elég nagy nőniás mén, így kezdetben csak a vármegye kisebb körzetében állítandó be a nagy nőniások tenyésztése s az állomány szaporításával a körzet kiszélesítendő. A hadsereg képviselői és a gyakorlati lótenyésztők között az ellentéteket ki kell egyenlíteni. Bácskában edzett, erős lóra van szükség, tenyész-szék a könnyebb lovakat azon vidékeken, ahol oly intenzív gazdálkodás nincs mint vármegyénkben. A bizottság felkéri az elnököt, hogy fenti irányban a ministeriummal lépjen érintkezésbe s memorandumban körvonalazza a bizottság állás pontját és óhaját. I. J.

Szebenvármegye köszönete.

Zombor, 1917. febr. 4. (*Saját tudósítónktól*.) Alattomosan, orvul tört reánk galád szomszédunk augusztus 27-én. A vilá-gal történelemben páratlanul álló eset, hogy magát kulturálnak valló szomszéd ily gyáván támad egy vele jöttvő barátjára akinek védőszárnyai alatt évtizedek óta fejlődött. A román betörés ha nem is talált bennünket készületlenül, mégis oly óriási értékek mentek kárba, amelyeket az erdélyi részi vármegyék hosszú évek mulva fognak csak kiheverhetni. A kormány és hatóságok minden lehetőt megtettek hogy a tüzhelyük elhagyására kényszerített menekülőket meleg, gyászukat feledtető vendégszeretettel fogadják.

Bács-Bodrog vármegye területére lett Alsó-Fehér és Szeben vármegye lakossága beutalva. Dr. jószási *Purgly Sándor* főispán, *Scultéty Ferenc* alispán nyomban a legszélesebb körű intézkedéseket megtették, hogy a vármegye területére érkező menekülőket gondos ellátásban, jó elhelyezésben meleg fogadtatásban részesüljenek.

Már szeptember másodikán, a mene-

külők irányításával megbízott szegedi főispánnál, dr. *Cicatricis Lajos*nál jelentkezett Bács-Bodrog vármegye kiküldöttje, hogy a főispántól nyert utasítások értelmében a menekülőket a vármegye területén már Szegedről tartózkodási helyükre szállíttassa. *Purgly* főispán és *Scultéty* alispán előrelátó gondosságának köszönhető, hogy a menekülőket minden további utazgattatás nélkül egyenesen kijelölt tartózkodási községükben lettek elhelyezve.

A járási főszolgabírák és községi előjáróságok által már előzőleg bejelentett férőhelyek egyetlen községben sem vétettek teljesen igénybe. Oly nagy volt a lelkesedés, hogy egyes községekben, amelyek mellett a menekülőket szállító vonat elhaladt a menekülőket a községek vendégszerető lakossága majdnem erőszakkal szállította le, hogy azokat meleg szeretettel ölelje keblére. A menekülőket elhelyezése vármegyénk területén oly pontosan és precízen hajtattott végre, hogy az ugyszólván egyedül állott.

Most amidőn családi tüzhelyeikhez visszatértek az őszinte meleg köszönetet nyilvánul meg Szeben vármegye törvényhatósági bizottságának abban az átiratában amelyet *Fabricius* alispán juttatott el *Scultéty* alispánunkhoz, hogy azt Bács-Bodrog vármegye közönségének tudomására hozza.

A Szebenmegyei törvényhatósági bizottság vonatkozó határozatát itt közöljük:

Szebenvármegye alispánjától.

10237/1916. alisp. sz.

Bács-Bodrog vármegye közönségének!

ZOMBOR

Szebenvármegye th. bizottságának benti határozatát a vármegye nemeslelkű lakosságával leendő szives közlése céljából megküldöm.

Nagyszében, 1917. évi január hó 21-én.

Fabricius, alispán.

KIVONAT.

A Szebenvármegye törvényhatósági bizottságának 1916. évi december hó 29-én tartott rendes közgyűléséről vezetett jegyzőkönyvből.

Köszönő átirat Bács-Bodrog vármegyéhez a menekülőkkal szemben tanusított jóindulatáért.

10237/1916. M.

Szebenvármegye lakosságának a román betörés következtében menekülnie kellett. A lakosság egy része, valamint a városi és megyei hatóságok Bács-Bodrog vármegyébe telepítettén, keserves hányattatások és sok szenvedés után érkeztek meg települési helyökre, a hol a legmelegebb fogadtatásban és ott létök alatt a legszivélyesebb és legbőkezűbb ellátásban volt részük. A hontalanoknak kimondhatatlanul jól esett ez a testvéri szeretet és azok, a kiknek ebben részük volt ezalatt a fájdalmas hetek alatt a legnagyobb szeretettel és hálával gondolkodnak jöteveikre, Bács-Bodrog vármegye vendégszerető lakosságára.

Most, hogy szülőföldünkre visszatértünk, — hogy Isten kegyelme és vitéz hadseregünk hősiessége a ránszakadt csapástól felszabadította szívünket, lelkünket, hajlékainkat, örömmel ragadjuk meg ezt a legelső alkalmat forró köszönetünk és hálánknak kifejezésre juttatására, ezen érzelmeinket a vármegye közgyűlésének jegyzőkönyvében leendő megörökítése és illetékes helyre juttatása céljából.

A törvényhatóság utasítja a vármegye alispánját, hogy ezen határozatot Bács-Bodrog vármegye alispánja útján juttassa el megfelelő formában a vármegye közönségéhez.

(P. H.)

Kiadta:

Mihály,
vm. aljegyző.

HIREK.

A német főkonzul vadászatán. Gróf Fürstberg Egon budapesti német főkonzul Bécs mellett nagy kiterjedésű birtokán a múlt héten vadászatot rendezett, melyen a német, magyar és osztrák arisztokrácia sok tagja vett részt. Az eredmény szokatlanul fényes volt. Dr. Latinovits Endre, a miniszterelnök titkára, aki szintén részt vett a vadászatban, több gyönyörű példányt hozott területekre, közülük egy *tizenhatos szarvas*.

Fellner Frigyes kitüntetése. A király dr. Fellner Frigyes egyetemi tanárnak, a Magyar Agrár- és Jaradékbank ügyvezető igazgatójának, a közismert pénzügyi szakértőnek, akinek értékes szakirodalmi munkássága révén is az egész monarchiában előnyösen ismernek, s kinek a bácsmezei pénzügyi intézetek megerősítése körül is nagyok az érdemei — a magyar nemességet *németvölgyi* előnévvel adományozta. A kitüntetésnek legjobban örülnek az Agrárbank tisztviselői, akik Fellnert humánus bánásmódjáért, nemcsak érdekeit rajongással szeretik és becsülik.

A tankerületi főigazgató, dr. Szele Róbert a napokban Szegeden jubileumot ült, melyen a kerület minden tanintézete képviselve volt. A tanárok szónoka nagyszabású beszédben fejezte ki a főigazgató iránt érzett szeretetét és ragaszkodást és találóan jellemezte ama nagy eredményeket, melyeket Szele dr. működésével elért.

Házasságok. *Gazdik* Gyula apátini házassági felügyelő házasságot kötött *Michler* Máriával, özv. Michler Nándorné, csávoiyi postamesternek leányával. Tanúk voltak: *Kaszkovits* Károly honvédszázados és *Primus* János zombori főhadnagy.

Dr. Weisskopf Alfréd raguzai törzser orvos házasságra lépett *Diamantstein* Sabinnal Ujvidéken.

Jegypárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özevegye 40 év óta fenálló bútorgyárát, Szabadkán.

Piukovich Elemér áthelyezése. *Piukovich* Elemér — mint megírta — a Ferenc józsefrend hadidiszciplináris lovagkeresztjével tüntették ki s egyben vezető polgári biztossá nevezték ki s a szerbiai Palankára helyezték át. A katonai kormányzó Piukovichnak Sabácon való működését nélkülözhetetlennek jellemezve, vezetői állásban ismét oda helyezte.

Evetovits János előadása. *Evetovits* János orsz. képviselő, a kitűnő történetíró, e hó 18-án vasárnap a bajai szabad liceumban előadást tart, mely iránt városszerint élénk érdeklődés nyilvánul.

Helyettes jegyzők. Apatin község ideiglenes jegyzőjévé *Tuczakovich* Antal bacskelesi jegyzőt, ennek helyettesévé pedig *Zsuffa* Károly ókereseti segédjegyzőt rendelte ki *Jablonszky* Aladár főszolgabíró.

Az óbecsei vicinálisok közlekedése sok kívánni való: hagy fűnn. Az óbecse—ujvidéki és óbecse—zombori vonalon a személyforgalom szinte lelküzdnetlenül akadályokba ütközik. Ezeknek elhárítására felirat a község a kereskedelmi miniszterhez. A feliratot *Dungyverszky* Bogdán orsz. képviselő adta át a miniszteriumban és erős érvekkel bizonyította az állapotok tarthatatlanságát. Az óbecseiek vigasztalódhatnak, hogy a közlekedés nehézségei nem csupán helyi jellegűek. A háboruban normális állapotok nem követhetők.

A városok élelmiszeréről érdekes és nagy jelentőségű cikksorozatot ír a »Magyar Köz-igazgatás«-ban dr. *Steuer* György miniszteri titkár, a honvédelmi miniszterium mezőgazdasági A. osztályának vezetője, lapunk kitűnő munkatársa. A nagyfontosságú aktuális kérdés bő ismeretére való avatottsággal sorakoztatja irányító gondolatait, melyeknek a Közélelmiszeri Hivatal is nem egyszer vette hasznát. A cikksorozatban az egyes városok viszonyok ismeretelését is találjuk. Ezekre még visszatérünk.

Tanfelügyelői látogatás Cservenkán. Múlt héten két napon át tartózkodott Cservenkán — mint levelezőnk írja — *Pató* János, kir. tanfelügyelő s meglátogatta az elemi iskolákat a látogatás összesen tizenkét tanteremre és két magánovodára terjedt ki. A tanfelügyelő a tapasztalt eredménnyel teljesen meg volt elégedve.

Szállítási igazolvány nélkül akart tengerit szállítani *Pató* Antalné zentai fődmivesszony. Emiatt 1 napi elzárásra és 20 koronára ítélték.

Kitüntetett honvéd. Garai levelezőnk írja: *Wild* György ottani közigazgatási irnokot a szerb fronton az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért az I. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Szemző János temetése. *Szemző* János titeli főszolgabíró Zomborban, a r. k. temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást *Köröndözy* Ernő apát végezte nagy segédlettel. Ott volt dr. *Purgly* Sándor főispán, gróf *Károlyi* György, főrend, *Szemző* István ny. főispán, *Szemző* Gyula ny. főispán, *Szemző* Károly főszolgabíró, *Szemző* Dező, *Scuitety* alispán, dr. *Szabovlyevits* vm. vm. főjegyző, *Konyovits* orsz. képviselő, *Eperjessy* kuriai bíró, *Fodor* p. ú. igazgató, *Fuchs* műszaki tanácsos, *Faragó* kir. tanfelügyelő, *Klein* polgármester, *Listyevity* és *Spanzol* tanácsnokok, *Gyurisits* György főjegyző, *Kupuszarevits* főesperes, *Teimunovich* igazgató, *Gräff* Nikéz, kir. tanácsos, dr. *Danninger* főorvos, *Tarcsay* főszolgabíró, *Tripolszky* főszolgabíró, *Mosovits* Petrekaniis, *Irene*, *Ivánits*, *Veszelinovich*, *Vukov*, *Szaghmeister*, *Knezevich*, *Horváth*, *Bulya*, községi jegyző, *Lederer*, *Scherer*, *Jeisei* vm. főjegyzők, dr. *Kuhl* főispáni titkár, dr. *Türr* ügyész, *Milits* szolgabíró, *Klopp* főmérnök stb. A sírnál *Ivencz* Frigyes sajkás aki jegyző megható szavakkal búcsuztatta az elhunytat. Koszorukat küldtek: Mély részvétellel — *Purgly* Sándor és neje. Hátasan esküvő kománknak — *Margit* és *Rudi* In treuen Gedenken — *Familie* *Karl* *Ecl.* Felejthetetlen elnökének — titeli úzo tó testület Öszinte részvételünk jeléül — A Magyar Agrár és Jaradékbank igazgatósága Szeretett főszolgabírájának — *Sajkások* község előjárósága. Tiszakálmánfalva község polgársága. Legkedvesebb nagybátyánknak — *Feri* és *Margit*. Felejthetetlen Janinak — *Bessy*, *Elemér*. Felejthetetlen rokonunknak — *Melania* és *A. Adár*. Szeretett főszolgabírájának — Titeli község előjárósága. Kegyelete jeléül — *Bácsmezei* Agrár T. karé-penzár igazgatósága. Szeretett elnökének kamjonkai *Szemző* Jánosnak Titeli Ámentesítő Társulat. Mély részvétellel — *H. I. rich* *Ferenc* és neje. Felejthetetlen Janinak — *Pri*, *Gyuzsi*. Szeretett főszolgabírájának — *Mozsor* község előjárósága. Kamjonkai *Szemző* Jánosnak szeretett elnökének — Titeli Polgári Öv. özevegye. A mi drága papuskánknak imre és *L. onka*. Kamjonkai *Szemző* Jánosnak a mi jóakarónknak — *Kollar* család. Mély részvétellel *Heinrich* *Dezso* és neje. Szeretett főszolgabírájának — *Tündés* község előjárósága. *János* barátomnak — *Zakó* *Mrán*. Szeretett sógoromnak — *Misi* és *Ela*. A legjobb édesapánknak — *Ionka* és *Paul*. Mély részvétellel — *Mariška* néni és *Tibor*. Szeretett főszolgabírájának — *Dunagárdony* község előjárósága. Szeretett Janinak — *Károly* és *Jelka*. Kamjonkai *Szemző* Jánosnak legjobb barátunknak — *Krakánovics* *János* és neje. Kamjonkai *Szemző* Jánosnak kegyelet jeléül — *Klopp* *Károly* és neje. Isten veled — *Mici*, *Pista*. Szeretett főszolgabírájának — *Aleokaból* község előjárósága. Mély részvétellel — *Baró* *Vojnich*. Igaz tisztelet és szeretet jeléül. A titeli kir. járásbíró. Mély részvétellel — *Dr. Szegő* és családja. Szeretett főszolgabírájának. Fejsőkből község előjárósága. Felejthetetlen jó kománknak — *Jocó* és *Jovánka*. Szeretett nagybátyánknak — *Alice*, *Györgyike*, és *Ótő*. Mély tisztelet jeléül — *Dr. Székely* *Géza* és neje. *Szemző* Jánosnak — *Bácsbodrog* vármegye tisztikara. Szeretett főszolgabírájának — *Káty* község előjárósága. Hőn szeretett fivérmenek — *Ius*. Szeretett kartársunknak — A vármegye főbírái. Szomorodott szívvel — *Ivencz* család. Jóságos főnökének — A titeli járás jegyzői kara. Szeretett főszolgabírájának — *Sajkászentiván* község előjárósága. A legnemesebb testvérnek — *Erzsike* és gyermekei. Felejthetetlen jó Janinak — *Anyád*. Szeretett jó bátyánknak — *Pisti*. Szeretett elnökének — *Csajkáskerületi* taskarepntár. Szeretett főszolgabírájának — *Tiszakálmánfalva* község előjárósága. Felejthetetlen jó fivérmenek — *Georgina*. A jóbarátunk — *Kóssák*. Szeretett jó Janinak — *Emma* és *Imre*. Isten veled! — *Teresi* tanti. Szeretett főnökének — A titeli szolgabíró. Szeretett tisztikara. Szeretett drága Janinnak — *Józsi*.

Halálozások. *Wálient* János m. v. gépgyári tisztviselő, egyéves önkéntes tizedes a 82. gyalogezredben 1915 okt. 26 és 31. között az olasz harctéren, *St. Martinánál* véres ütközetben, melyben vitézül harcolt kényelért és hazájáért, 24 éves korában hői halált halt. Minthogy a gyászborult család csak most értesült hivatalosan a súlyos csapásról, az elhunyt lelküdvéért való gyászintézkedést íránt akként intézkedett, hogy azt e hó 12-én tartották meg a zombori r. k. plébánia templomban.

Ivánits Sándorné szüi *Dudvárszky* Mária február 5-én 80 éves korában Szenttamáson meghalt. A köztisztelt úrnő, kiben *Ivánits* Izidor hadbavonult szenttamási jegyző az édesanyját gyászolja, a közjótékonyágban évtizedeken át tevésny részt vett. Mint a jótékony nőegyletnek elnöke, sok szegény ember nyomorát, fájda mátt enyhítette. Szerették is mindenfelé. Az áldottlelkű úrnő temetése a lakosság impozáns részvételével történt. Fia nem kísérhette utolsó útjára.

Orvosok kitüntetése. *Ferenc* *Szalvátor* főherceg, mint a Magyar Szent Korona Országai Vörös Kereszt Egyetékének fővédőnek dr. *Klein* *Adolf*, dr. *Münzer* *Rafaél*, dr. *Schreiber* *Mór*, dr. *Vidéky* *Richard*, dr. *Prokesch* *Géza* ezredorvosnak, kik valamennyien szabadkaiak és *Faith* *Ágoston* tábori lelkésznek a háborus közegészségügy terén teljesített önfeláldozó működésük elismeréséül a Vörös Kereszt 2. osztályu díszjelvényét a hadikéiménnyel adományozta.

Hadikő csönjegyzés Vaskuton. *Vaskut* ról írják nekünk: Az utóbbi hadikőcsönjegyzés Vaskuton kitétt 402000 koronát. A mi agilis aljegyzőnknek *Szatmáry* *Béla*nak köszönhető, hogy oly fényes összeg jött össze. E derék fiatal tisztviselő emberfeletti munkát végez a háborus időben, ép azért *Vaskut* község, úgy a requirálás, mint a hadikőcsönjegyzéseknél majd nem első helyet foglal el a megyében.

A zombori élelmiszer megvizsgálásáról dr. *Danninger* főorvos a legutóbbi közigazgatási ülésen a következőket jelentette: Orvosrendőri szempontból megiettek vizsgálva a helybeli piaci elemi és élvezeti czikkek, továbbá a piaci és hazaköz hordott tej s ebből 2 alkalommal a tej — egyszerű vizes és egyszer lefőlézés miatt — a budapesti központi vegyvizsgálati intézetbe lett feküldve vegyvizsgálát céljából. A piaci paprikából szintén 2 ízben történt elközbás és ezekből szintén minta lett feküldve a vegyvizsgálati intézetbe, meri festésre volt a paprika gyanus.

A vonatok menetrendje e hó 12-óta lényegesen változott. Budapest—Ujvidék és Budapest—Zombor közötti csak 2—2, illetve 1—1 vonat közlekedik. — A vicinálisoknál is nagy a változás. A közönséget figyelmeztetjük, hogy utazásuk előtt kérjenek fölvilágosítást az állomásvezetőktől.

Kérelmem. A fronton küzdő és onnan visszakerült hőseinket és a csererokkantakat kérjük, hogy Nagy *Benedek* jánoshalmi illetőségű 23. gy. e. 2. századbeli elűnt katonáról — amennyiben eziránt tájékozottak — nekünk feivilágosítást adni sziveskedjenek.

Zombor város közegészségügyéről a főorvos a következőket jelentti hivatalosan: Városunkban a közegészségügyi állapot e hó folyamán kielégítő volt. *Vörheny* előfordult 3 esetben, halálozás nélkül, alhasi hagymáz előfordult 4 esetben halálozás nélkül, roncsosító brokiob előfordult 5 esetben, 2 halálozással. Ezen betegségek továbbterjedésének megállítására a szükséges intézkedések meg lettek véve. A városi kórházaknak a betegforgalma a következő volt: Fel lett véve a kórházba 64 beteg, előző hóról maradt 43, ápolás alatt volt összesen 107 beteg. Ezek közül a kórházból el lett bocsájta 52 beteg meghalt 2, ápolás alatt maradt 53 beteg. A kórházbajáró beteg száma 382. A városi szegényházban 86 egyén részesül városi eltartásban.

Gyűjtés a hadiárvának. Mint *vaskuti* levelezőnk írja, ott is gyűjtöttek a hadiárvak számára. Elemtén lassan ment a dolog. Ekkor kezébe vette *Szatmáry* *József* községi jegyző az ügyet és két nap alatt 1200 koronát szedett össze e nemes, emberbaráti célra.

Szerkesztői üzenetek.

H. T., Jánoshalma. Intézkedtünk.
T. L., Bácsalmás. Köszönjük Sz. L. képviselő és a magunk nevében.
B. H., Palánka. A jóindulatu intézkedésnek szép eredménye lett.
V. V., Temerin. Szerkesztőnk néhány napon belül intézkedik s akkor megírja.
T. Gy., Mélykut. Nagyon szivesen; csak küldje be. »Halál leánya.« Nem közölhetjük.
D. J., Dunagálos. Aikalmilag leadjuk.
Dr. T. J., Apatin. Ujabb intézkedését melegen köszönjük.
Sch. F., Vaskut. Köszönet.
Sz. J., Vaskut. Elsősorban dr. St. Gy-öt illeti az elismerés. Az érintett ügyben ő fáradozott a legtöbbet.
Iparos Olvasókör, Petrőc. Postára tettük. A nekünk szóló levelek nem Zomborba, hanem budapesti címünkre (Terézkerut 2.) intézendők.
B. M., Sajkászentiván. Köszönettel vesszük tudomásul.
H. L., Kishegyes. Annak idején készséggel állunk rendelkezésére.
P. E., Sabác. A változást elrendeltük.
G. J., hdn. Orsova, cs. és k. hajóparancsnok. Intézkedtünk.
K. J. I. oszt. számvivő. A lap állandóan eme címre megy: Besztercebánya, rokkantügyi hivatal győgyintézte, barak 2. A változást kérjük pontosan megjelölni.
Dr. G. F., Bácsalmás. Tarnov, Reservespítal címre megy.
Dr. F. S., ezredorvos. 37. tábori posta címre megy.
L. L., Körtés. Dr. *Steuer* *György* honvédelmi ministeri titkár, osztályvezető, ki ily ügyek irányítására hivattott, a viszonyoknak megfelelő kommentárral látta el az ön cikkét.

A kiadóhivatal vezetője: **Horz Nándor.**

Meghívó.**Az „Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Jánoshalma“**

1917. évi február hó 18-án délután fél 3 órakor saját intézeti helyiségében tartja

XI. évi rendes közgyűlését,

melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság évi jelentése és a mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A tiszta jövedelem felosztása és a felmentvény iránti határozat hozatal.
5. Két igazgatósági tag választása egy évre.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak az alapszabályok értelmében történő megválasztása.
7. Az esetleg üresedésbe jött választmányi tagok helyének betöltése.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében a közgyűlésen csak azok vehetnek részt, akik a közgyűlés napja előtt legalább 3 hónappal nevére irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel és az esetleges meghatalmazásokkal együtt a társaság pénztáránál Jánoshalmán 3 nappal a közgyűlésnapja előtt elismervény ellenében letétbe helyezik.

Mérleg-számla 1916. december 31-én.

Vagyon: Készpénzkészlet 41488 k. 68 f., Osztrák Magyar Banknál 560 k., Pénzintézeteknél elhelyezve 277136 k. 20 f. = 319184 k. 88 f., Váltó tárca: Jelzálogilag biztosított váltók 367589 k., Személyi hiteli váltók 222105 k. = 589694 k., Jelzálog kölcsönök: Bekebelezett kötvények 56311 k., Törlesztéses jelzálog kölcsönök 9215 k. 91 f. = 65526 k. 91 f., Kötvény kölcsönök: kezesség mellett 15473 k., Értékpapírok: 19200 k. n. é. 1914. évi 4 1/2%-os m. áll. járadék kötvény á 87 k. 16704 k., 45000 k. n. é. 6%-os hadikölcsön kötvény á 94 k. 42300 k., 55000 k. n. é. 5 1/2%-os m. kir. pénztárjegy á 89 k. 50 f. 49225 k., 30000 k. n. é. 5 1/2%-os áll. törleszt. kölcsön kötvény á 96 k. 28800 k., 8 darab Magy. Jelz. Hitelbank konvertált sorsjegy á 148 k. 1184 k., Folyó kamatok 1402 k. 50 f. = 139615 k. 50 f., Hadikölcsön kötvényekre nyújtott előlegek 14368 k., Befizetés a Pénzintézeti Központnál jegyzett üzletrészre 800 k., Adósok folyószámlán fedezett 6174 k. 67 f., Takarékbiztosítási betétre adott kölcsönök 550 k., Biztosítási értékek 40 k. 78 f., Intézeti pince és gabonarakár 10000 k., Berendezés 10 k. Összesen 1161437 k. 74 f.

Teher: Részvénytőke 200000 k., Tartalékok: Rendes tartalékalap 60000 k., Kétes kövefelések tartaléka és értékpapír ár, ingadozási alap 10000 k. = 70000 k., Betétek: könyvecskékre 823811 k. 11 f., hetibefizetési könyvecskékre 15697 k. 46 f. = 839508 k. 57 f., Engedményezett jelzálog kölcsönök 9215 k. 91 f., Előrefizetett kamatok 10463 k. 60 f., Ki nem fizetett betétkamatadó 1173 k. 06 f., Fel nem vett osztalék 738 k., Nyereség áthozatal 1915. évről 969 k. 83 f., Folyó évi nyereség 29368 k. 77 f. = 30338 k. 60 f. — Összesen 1161437 k. 74 f.

Jánoshalma, 1916. évi december hó 31-én. **Fazekas Mihály** hadbavonult pénztáros helyettese: **Kasziba Imre** s. k. A könyvelésért: **Kassowitz Jenő** s. k. Az igazgatóság: **Ifj. Nagy Pál** s. k. elnök, **Weitzenfeld Vilmos** s. k. alelnök (hadbavonult), **Kiss István** s. k. ig. tag, **Barna József** s. k. ig. tag, **Komáromy Gergely**

s. k. ig. tag. Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. A felügyelő-bizottság: **Stein Manó** s. k. f. b. elnök. **Gärtner István** s. k. jegyző, **Weitzenfeld Andor** s. k. f. b. tag, **Eredmény-számla 1916. december 31-én.**

Veszteség: Betétkamatok 23210 k. 13 f. **Költségek:** Házbér 600 k., Tisztviselők fizetése és lakbérletmánya 8705 k., Irodai és kezelési költségek 2802 k. 70 f. = 12107 k. 70 f., Adók: Intézeti egyenes és pótdók 7981 k. 66 f., Betétkamatadó 2321 k. 01 f., Behajthatatlan követelések számláján: Leírások 1063 k. 80 f., Nyereség áthozatal 1915. évről 969 k. 83 f., Folyó évi nyereség 29368 k. 77 f. = 30338 k. 60 f. Összesen 77022 k. 90 f.

Nyereség: Mult évi nyereség (már megadózza) 969 k. 83 f., Kamatok: váltó, jelzálog, kötvény és folyó számla kölcsönök után 53083 k. 34 f., Értékpapír kamatok (adómentes) 6041 k., Adómentes kamatok: pénzügyintézeteknél elhelyezett összegek után 11077 k. 55 f., Különféle jutalékok 4321 k. 18 f., Ingatlan bérjövödelem 1530 k. Összesen 77022 k. 90 f.

Jánoshalma, 1916. évi december hó 31-én. **Fazekas Mihály** hadbavonult pénztáros helyettese: **Kasziba Imre** s. k. A könyvelésért: **Kassowitz Jenő** s. k. Az igazgatóság: **Ifj. Nagy Pál** s. k. elnök, **Weitzenfeld Vilmos** s. k. alelnök, (hadbavonult), **Komáromy Gergely** s. k. ig. tag, **Kiss István** s. k. ig. tag, **Barna József** s. k. ig. tag. Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. A felügyelő-bizottság: **Stein Manó** s. k. f. b. elnök, **Gärtner István** s. k. f. b. jegyző, **Weitzenfeld Andor** s. k. f. b. tag.

MEGHÍVÓ.**A JÁNOSHALMI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.**

folyó év február hó 25-én délután 2 órakor az intézet helyiségében

XXXII. rendes közgyűlését

tartja, melyre részvényeseit tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg és nyereség felosztás jóváhagyása és a felmentvény megadása.
2. Öt választmányi tagnak 3 évre, továbbá három felügyelő-bizottsági tagnak 1 évre titkos szavazás után leendő megválasztása.
3. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

A kilépők: Zámbo Ferenc, Nagy Márton, Stein Dávid, Berecki János, Beck Emil.

Jánoshalma, 1917. jan. 31.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés!

54. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen jogait gyakorolni óhajtja, tartozik a közgyűlést megelőzőleg 24 órával részvényeit s meghatalmazásait az intézeti igazgatóságnál letenni, a mikor erről elismervényt kap, melyben egyszerűen szavazatainak száma is kiteendő.

A letett részvényekről az igazgatóság által összeállított névjegyzéket — a letett részvényeket — valamint a meghatalmazásokat is a felügyelő-bizottság átvizsgálja tartozik s ennek megtörténtét a közgyűléshez intézendő jelentésében köteles megemlíteni.

Tartozik.**Mérleg-számla 1916. dec. 31.****Követel.**

Pénztár számla	78076 19	Részvénytőke	300000 —
Váltó számla	348083 —	Tartaléktőke	70104 —
Kötvény kezesség	176104 —	Veszteség tartalék	1822 16
Jelzálog kölcsön	696069 —	Betétek	1494 —
Pénzintézeti központ	4000 —	Takarékbetétek	1883863 50
Hadi kölcsön szelvény	962 —	Generali	641 03
Folyószámlán	330658 49	Hadikölcsön	98290 55
Peresek	10092 92	Fel nem vett osztalék	196 —
Értékpapír kamataival	736974 50	Házi szegény	668 12
Berendezés	5999 40	Befizetetlen kamat adó	2934 84
		Egyenleg	27005 30
	2387019 50		2387019 50

Jánoshalma, 1916. december hó 31.

CSINCSÁK MIHÁLY s. k., pénztárnok.

SZOBONYA PÁL s. k., hadbavonult főkönyvelő

DR. HOLLÄNDER ADOLF igazgató.

ZÁMBÓ IGNÁC igazgató.

NAGY PÁL SÁNDOR igazgató.

Ezen zárszámadások a fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtak.

Jánoshalma, 1917. január hó 31.

KÓPECZKY GYÓZÓ f.-b. t.

PELLER IMRE f.-b. t.

ISPÁNOVICS DÁNIEL f.-b. t.

Exhumálás

és elszállításra vonatkozó engedély, valamint a mérsékelt fuvar engedmény kieszközölésre és keresztülvitelre megbízásokat elvállal jutányos árban

HUNOALD ZSIGMOND

hullaszállítási vállalata

UJVIDÉK, II. Rákóczi Ferenc ut 61. sz.

Telefon interurbán 185. sz.

10-6

Eladó bor.

115 hektó édes györmegyei hegyi ó-bor a legkiválóbb fajokból

4 K 50 fillérért eladó.

Cím a Bácsmegeye kiadóhivatalában (Bpest, Teréz körút 2.) 3-3

Eladó birtok.

Pakson, 100 hold homok birtok, melyből 26 hold rét és kemény legelő, 9 hold kemény föld, 18 hold kitünő magas fekvésű homok szőlő, a többi rozsnak való homok föld, lakás, cseléd ház, istálló, nagy présház és 22 hold rozsvetés eladó 90000 koronaért, vagy bérbe vehető 3-5 évre. Ház és vasuti állomás. Tudakozódni lehet >Órangyal< gyógyszerárban Pakson, 2-1

Meghívó.

A Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank

1917. évi február hó 17-én (szombaton) délután 3 órakor az intézet helyiségében

Rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. A jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével megbizandó két részvényes kijelölése.

2. A lefolyt 1916. év üzleteredményéről előterjesztendő évi jelentés.

3. A zárszámadásnak a felügyelő-bizottság jelentésével együtt való előterjesztése és az a fölött adandó fölmentés.

4. A nyereség felosztása, illetőleg az osztalék meghatározása.

5. Sorshuzás útján kilépett 2 igazgatósági tag helyének betöltése.

Szabadkán, 1917. évi január hó 27-én,

AZ IGAZGATÓSÁG.

Mérleg-számla.

Vagyon: Készpénz 43993 k. 80 f, Osztrák-Magyar Bank girószámla 4354 k. 86 f, Magyar kir. postatakarékpénztár 1097 k. 21 f. = 49445 k. 87 f, Váltótárca: Személyi hitelű váltó 267429 k. 29 f, Jelzálogilag biztosított váltó 796412 k. 64 f, Hitelegyleti váltó 27168 k. = 1091009 k. 93 f, Jelzálogkölcson 267231 k. 11 f, Kötvénykölcson 15241 k., Előleg: Előleg értékpapírokra 6445 k., Előleg kézzálogokra 196 k. = 6641 k., Értékpapír 738693 k. Ingatlanok 866072 k. 38 f, Adóskok: Követelés pénzügyintézeteknél 9896 k. 63 f, Követelés jelzálogilag biztosítva 63019 k. 62 f, Követelés értékpapír fedezettel 347415 k. 77 f. = 420332 k. 02 f, Átmeneti tételek 3401 k. 67 f, Hátralékos kamatok 18374 k. 30 f, Leltár 4127 k. 25 f, Pénzügyintézet központ 1600 k. Összesen 3482169 k. 53 f.

Téher: Részvénytőke 400000 k., Tartalékalapok: Rendes tartalékalap 104998 k. 55 f, Különleges tartalékalap 68234 k. 54 f, Nyugdíjalap 77219 k. 26 f. = 250452 k. 35 f, Hitelegyleti tartalékalap 2043 k. 93 f, Hitelegyleti biztosítékalap 5315 k., Hitelegyleti biztosítékalap kamatai 1541 k, 28 f. = 8900 k. 21 f, Betétek: Betétek könyvecskékre 2007951 k. 13 f, Betétek folyószámlán 78310 k. 72 f. = 2086261 k. 85 f, Visszleszámitolt váltók 26400 k., Hitelezők 398000 k., Átmeneti kamatok 6313 k. 12 f, Fel nem vett osztalék 714 k., Ingatlan törl. kölcsön 243777 k. 70 f, Nyereség: Áthozat 1915-ik évről 11583 k. 84 f, Nyereség 1916-ik évben 49766 k. 46 f. = 61350 k. 30 f. Összesen 3482169 k. 53 f.

Szabadkán, 1916-ik évi december hó 31-én. Könyvelésért: **Lapos István** s. k. főkönyvelő. Jelen »Mérleg-számla« alulírott felügyelő-bizottság által a kereskedelmi törvény 199. §-ának rendelkezéséhez képest megvizsgáltatván, annak tételei a főkönyvnek minden tételével megegyezőnek és mindenben helyesnek találtattak. Szabadkán, 1917-ik évi január hó 30-án. A felügyelő bizottság tagjai: **Kovács Antal** elnök, **Mamuzsics Pál**, **Dr. Paukovich Andor**, **Petonszky Ferenc**, **Löwy Simon**.

Veszteség- és nyereség-számla.

Terhek: 10% os betétkamatadó 8506 k. 83 f, Betétkamat 84343 k. 66 f, Tisztek és szolgálk fizetése 20715 k., Üzleti költségek, házbér stb. 14434 k. 79 f, Fizetett adó 1916-ik évre 10000 k., Nyereség 1916.

évben 49766 k. 46 f, Áthozat 1915-ik évről 11583 k. 84 f. = 61350 k. 30 f. Összesen 199350 k. 58 f.

Jövedelmek: Kamatok: Bankszerű váltók után 58591 k. 99 f, Hitelegyleti váltók után 2284 k. 01 f, Kötelezvények után 18564 k. 56 f, Kézzálog és értékpapírkölcsönök után 1375 k. 75 f, Folyószámlák után 8361 k. 51 f. = 89177 k. 82 f, Jutalékok 5647 k. 97 f, Ingatlanok jövedelme 29171 k. 42 f, Ingatlan után nyereség 28500 k., Értékpapírok jövedelme 35269 k. 53 f, Maradvány 1915-ik évről 11583 k. 84 f. Összesen 199350 k. 58 f.

Szabadkán, 1916-ik évi december hó 31-én. Könyvelésért: **Lapos István** s. k. főkönyvelő. Jelen »Veszteség és nyereség-számla« alulírott felügyelő-bizottság által a kereskedelmi törvény 199. §-ának rendelkezéséhez képest megvizsgáltatván, annak tételei a főkönyvnek minden tételével megegyezőnek és mindenben helyesnek találtattak. Szabadkán, 1917-ik évi január hó 30-án. A felügyelő-bizottság tagjai: **Kovács Antal** elnök, **Mamuzsich Pál**, **Dr. Paukovich Andor**, **Petonszky Ferenc**, **Löwy Simon**.

Raab Károly
hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy zongorarakartárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is.

— Használt zongorák vétele és eladása. — Zongorák javítása és hangolása.

M E G H I V Ó.

A „Katymári Takarékpénztár Részvénytársaság“

1917. évi március hó 1. napján délelőtt 10 órakor az intézet saját helyiségében tartandja

XXV. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 12-ik §-ra való hivatkozás mellett tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A mérleg előterjesztése, a nyereség felosztása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény iránti határozat hozatala.
3. Az igazgatóságból kilépett 3 igazgatósági tag helyének betöltése, valamint 1 póttag választása.
4. Netáni indítványok tárgyalása.

Katymár, 1917. évi február 4-én.

A „Katymári Takarékpénztár Részvénytársaság“ Igazgatósága.

M É R L E G 1916. ÉVI DECEMBER HÓ 31-ÉN.

V A G Y O N		Összeg	T E H E R		Összeg
F. sz.		K f.	F. sz.		K f.
1	Intézeti lakház	10000—	1	Részvénytőke	60000—
2	Váltók	757931—	2	Tartalékalap	70000—
3	Jelzálog kölcsönök	95328 97	3	Külön tartalékalap	18000—
4	Kötvény kölcsönök	110560 36	4	Épület tartalék	10000—
5	Hátralékos jelzálog kamat	2530 62	B e t é t e k:		
6	Más intézetnél elhelyezve	414396 26	a)	Rendes betétek	1272184 06
7	Váltó őrlapok	1237 34	b)	Heti betétek	87334 26
8	Befizetések a „Pénzügyintézet központ“-nál üzletre	800—	c)	Folyósz. hitelezők	651—
9	K 6400 n.é.hk.köv. I.kib.	6208—	Átmeneti kamatok:		
10	K 25000 n.é.hk.köv. II.kib.	24250—	a)	Váltók után	5124 67
11	K 20000 n.é.hk.köv. III.kib.	19400—	b)	Jelzálog kölcs. után	1131 78
12	K 25000 n.é.hk.köv. IV.kib.	24250—	c)	Kötvény kölcs. után	236 73
13	K 43600 n.é.hk.köv. V.kib.	42292 20	6493 18		
14	Ezek függő kamatai	1200—	7	Hátralékos tőkekamatadó	2556 47
15	Óvásdíj	27 13	8	Fel nem vett osztalék	96—
16	Készpénz	40264 48	9	Nyer. áth. 1915. évről	2300—
			10	Tisztanyer. az 1916 évre	21061 39
		1550676 36			23361 39
					1550676 36

Kelt Katymáron, 1916. évi december hó 31-én.

Greiner Gyula s. k. könyvelő.

Till Imre s. k. vezérigazgató.

I G A Z G A T Ó S Á G I T A G O K.

Berger Jakab, Nüber Miklós, Puhl Miklós, Wéber Menyhért, Till János, Ringeis András, Rau Ádám, Ingusz Anzelm hadba vonult.

Ezen zárszámadást az általunk megvizsgált és helyesnek talált fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azokkal teljesen megegyezőnek találtuk. — Kelt Katymáron, 1917. évi február hó 3-án.

F E L Ü G Y E L Ő B I Z O T T S Á G:

Bichler Vilmos, Neszmirák Mátyás, Gärtner Sándor.

Javaslatunk elfogadása esetén intézetünk alapjai a következőképpen alakulnak:

- 1.) Részvénytőke: K. 60000
- 2.) Tartalékalap 80000
- 3.) Külön tartalékalap 20000
- 4.) Laképület tartalékalap 10000

Összesen: Korona 170000

ad. 8982. sz. — Kig. 1916.

Pályázati hirdetmény.

Óbecse nagyközségben ujonnan rendszerezett közigazgatási II.-od segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1917. évi február hó 28-áig terjesszék be.

Az állás javadalma:

1. Évi 1600 korona havi előleges részletekben bélyeges nyugtára kiszolgáltatandó fizetés.

2. Évi 500 korona havi előleges részletekben bélyeges nyugtára kiszolgáltatandó lakbér.

Óbecse, 1917. évi február hó 8-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

100-150 holdas birtokot veszek.

Kényelmes urilakással és mellék-helyiségekkel felszerelve.

Címem megtudható a »BÁCS-MEGYE« kiadóhivatalában. 3-2

Diana sósborszesz

legjobban bevált házi szer.

Kis üveg 60 fillér, közép üveg 1

K 50 fillér, nagy üveg 3 korona.

Főelárusítóhely **DIANA KÉREKEDelmi R. T.**eladási osztálya **BUDAPEST,** Nádor utca 6.

Szabadkai főraktár

KLEIN GÉZA

fűszer, festék és déligyümölcs kereskedése

Meghívó.**A Csurogi Első Takarékpénztár R.-T.**

1917. február 25-én délután 1/2 órakor tartja az intézel helyiségében

XIII. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Közgyűlési jegyző és a jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes megválasztása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1916. üzletéről, zárszámadások előterjesztése, mérleg megállapítása, tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
3. Igazgatósági tagok számának megállapítása.
4. Felügyelő-bizottsági tagok számának megállapítása és azok megválasztása.
5. Alapszabályok 9. §-ának módosítása.

Tartozik.**Mérleg-számla.****Követel.**

Tartozik.		Mérleg-számla.		Követel.	
Pénztár				Részvénytőke	200000
I. Késszép	13290 66			Tartalékok	
II. Intézeteknél	132378 59	145669 25		I. Rendes tartalékalap (át nem ruházott jelzálog kölcsön)	65000
Váltókölcsön bekebelezett	251756			II. Árfolyam tartalékalap	3217
személyi hitelü	236802	488558		III. Külön tartalékalap	10000
Jelzálogkölcsön		226969 46		Átruházott jelzálogkölcsön	167008 18
Hadikölcsön lombard		223241 70		Hadikölcsön lombard intézetektől	189655 12
Adóssok		17544 21		Betét	540649 69
*Értékpapírok		89017 70		Hitelezők	12031 59
Ingatlanok		20756 66		Ki nem fizetett osztalék	168
Befizetés a Pénzügyi központ üzletrésze		800		Átmeneti kamatok	4284
Butor és felszerelés		1000		Nyereség mult évről áthozott folyó	3000
					18543 40
		1213556 98			21543 40
					1213556 98

Tartozik.**Eredmény-számla.****Követel.**

Tartozik.		Eredmény-számla.		Követel.	
Adó	2800	Házbér	400		
Költségek	1291 16	Folyószámla kamat	3030 12		
Fizetések	9770	Hadikölcsön árfolyam	1691 42		
Betét-kamat	21529 69	Dukaták eladásából eredő nyereség	129		
" adó	2152 97	Értékpapír kamat	2562 63		
Visszhitel kamat	326 84	Váltó kamat	43124 80		
Nyomtatvány	180 40	Jelzálog kamat	15355 65		
Napibiztos díjak	532	Mult évről áthozott nyereség	3000		
Jótekmencélu adomány	197 61				
Engedményezett jelz. kamat	8879 63				
Munkás biztos. járulék	89 92				
Nyereség mult évről áthozott	3000				
" folyó évi	18543 40				
		69293 62			69293 62

Csurog, 1916. december 31-én.

Weisz Frigyes vezérigazgató.

Hirsch Ignác igazgató.

Róth Jakab főkönyvelő.

Bénity Bertalan.

Hirsch Ignác

Kalenity Tódor

Lampel József

Dr. Schwarcz Henrik

Stojadinovics Vaszilije

Dr. Székely Ignác

Tripolszky Gyula

Vécsey Géza

Weltmann Lipót

Ezen mérleg és eredmény-számla alulírott felügyelő-bizottság által megvizsgáltván, az intézet fő- és segédkönyveivel összegegyeztetvén, mindenben megegyezőnek találtatott.

Csurog, 1917. február 4-én.

Losonci Antal fbiz. tag.

Nagy Mátyás fbiz. tag.

Doboczky Szilveszter fbiz. tag.

»Bácsmegeye« vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda Székesfehérvár.)